

Domoljub

V Ljubljani, 9. decembra 1937

Leto 50 • Štev. 49

Še enkrat zaščita kmetov

Uredba o likvidaciji kmetjskih dolgov je napravila marsikatero zmedo. Težave imajo kmetje, težave imajo zadruga. Nastalo pa je tudi mnogo povpraševanj, kaj je z boni, kaj je z obveznicami, ki jih dobe denarni zavodi od Privilegirane agrarne banke odnosno države za izročene kmetjske dolgove. V naslednjem hočemo pojasniti pougovno ta vprašanja in zlasti razložiti, kaj je z državnimi obveznicami.

Kar izroče denarne ustanove kmetjskih dolgov Privilegirani agrarni banki, dobe za to približno polovico povrnjenega od Privilegirane agrarne banke, in sicer v 14 letih. Vsako leto dobe eno štirinajstino s 3% obrestmi. Kaj pa je z drugo polovico? Od drugo polovice plača polovico država, polovico pa mora trpeti denarna ustanova sama. Če pa bi kaka denarna ustanova ne imela toliko rezervnega sklada, da bi to mogla sama utrpeti, pa dodaja še toliko država, da tista denarna ustanova ni prisliljena izkazati izgubo. Plačala pa bo to država denarnim zavodom v državnih vrednostnih papirjih, imenovanih državne obveznice ali obligacije.

Kaj je torej z drž. obveznicami?

Državne obveznice, ki jih dobe denarni zavodi za kmetjske dolgove, so dolg države proti denarnim ustanovam. Ta dolg mora biti plačan v 20 letih. Plačala bo država vsako leto eno dvajsetino. Za obresti tega dolga pa bo plačala vsako leto 3%. Vsakega prvega marca bo država plačala 3 din obresti od 100 din dolga. Od priloge, ki je pri obveznici, odreže zadruga poseben odrezek, imenovan kupon in ga dodaja Privilegirani agrarni banki, ta pa zanj izplača 3 Din, če je obveznica za 100 din. Če je obveznica 10.000 din, je tudi odrezek za 300 din.

Te obveznice morejo od tistih zavodov, ki so pod zaščito, zahtevati vlagateljji tudi kot plačilo za svoje vloge. O tem je izšla posebna kratka uredba, ki pravi, da morejo to vlagateljji zahtevati do konca februarja 1938. Kar bo do takrat recimo zadruga dobila od države takih obveznic, jih po 28. februarju razdeli priglašnim vlagateljjem kot delno izplačilo njihove vloge. Razdelilo se bo po sorazmerju vloženega denarja. Tisti, ki imajo večje vloge dobe več, oni, ki imajo manjše, manj.

Kaj naj počne vlagatelj z obveznico?

Ali ima obveznica za vlagatelja kaj pomena? Odgovoriti moramo, da pomenijo te obveznice za vlagatelja malo. Dobite jih bodo do konca februarja zadruga še malo, ker ne bodo še izdelani obračuni pri PAB. Dobili jih torej tudi vlagateljji ne bodo mnogo. In če jih dobe, kaj naj počne z njimi?

Dolgov pri Privilegirani agr. banki kmet s temi obveznicami ne more plačati. Nekateri so to mislili, pa so čisto v zmoti. Zamenjali so te obveznice države z boni, ki jih bo morda izdala Privilegirana agrarna banka denarnim zavodom, če jih bodo ti zahtevali. Ti boni, če bodo izšli, bodo predstavljali del tistega dobroimetja, ki ga imajo sedaj zadruga pri Privilegirani agrarni banki. Državnih obveznic tedaj ne smemo zamenjavati s temi boni. To sta dve različni stvari. Le z boni bo mogoče plačati dolg pri PAB, ne pa z obveznicami. Povdarimo še enkrat, da teh bonov še ni, ker tudi končnih obračunov pri PAB še ni.

Davkov se s temi obveznicami tudi ne bo dalo plačati. Pri nas ni nobenih takih davčnih zaostankov, da bi prišle obveznice v poštev.

Kaj tedaj? Ostane samo dvoje: Ali obveznico držati doma in vsako leto 1. marca odrezati tako imenovani kupon in ga nesti v Privilegirano agrarno banko ter zanj dobiti 3% obresti, ali pa obveznico prodati. Kdo bo kupil take obveznice? Kupili jih bodo borzni špekulantje. Vrednost bo kakih 40 do 45%. Kdor bo prodal, bo prodal tedaj z veliko izgubo. Povdarjamo, da so se prodajale knjižice denarnih zavodov zadnji čas po 60 do 65%, te obveznice pa bodo veliko nižje. Iz povedanega si vsakdo lahko izračuna ali se mu izplača dvigniti obveznico pri denarnem zavodu ali ne. Kdor bo dvigal te obveznice, bo sam sebi škodoval.

Naj ob tej priliki omenimo, kako so pred leti špekulantje pokupili tako imenovane državne obveznice vojne škode. Glasilo se se te obveznice vojne škode na 1000 din. Ker je kmet potreboval denar in ne papirja, so jih špekulantje pokupili od kmetov po 150 din, potem pa so čakali ugodnega trenutka, ko se je uredilo izplačevanje teh obveznic in zaslužili ogromne milijone. Kmet je prodal te obveznice, da je prišel sploh do denarja, po

okroglo 150 din, danes pa se prodajajo po 420 din. Na račun kmeta, ki je prohibitno prodal, so profitirali špekulantje.

Kaj pa naj počne s temi obveznicami denarne ustanove? Zastavile jih bodo Poštni hranilnici in prišle do gotovine. Tako se bo znatno zboljšal denarni trg in pomanjkanje gotovine v denarnih zavodih ne bo več tako občutno.

Napisali smo gornje, da ne bi ljudje zgubili, ko slišijo o državnih obveznicah, ki pridejo v posojilnice, prave razsodnosti in da ne bi nastala za naše kmete spet nova škoda.

Zboljšanje pride gotovo

Naj na tem mestu zelo povdarimo, da se stanje naših denarnih zavodov zelo zboljšuje. Gotova stvar je, da se bo po naših zadrugah spet začel obtok denarja. Začelo se bo že v par mesecih. Tisti, ki bodo rez potrebni, bodo mogli kmalu dvigniti, kar potrebujejo. Potem pa se bo postopoma odpiralo, da bo vsaj v enem letu vsak dvig popolnoma svoboden. Velik del bo izplačljiv torej kmalu, drugo pa postopoma. Pisali bomo o tej stvari še več in dali potrebna pojasnila.

Dolgo je bilo treba, da smo mogli reči z gotovostjo, da se začne spet resno zboljšanje naših podeželskih posojilnic. Sedaj to moremo z veseljem napovedati. Bilo je mnogo trpljenja in treba je bilo mnogo potrpljenja. Najbolje je bilo za tistega, ki je ostal miren, in ki je zaupal. Tisti, ki so brez velike potrebe prodajali hranilne knjižice se bodo sedaj bridko kesali. Drugače je seveda bilo, če je kdo knjižico res moral prodati v skrajni potrebi.

Kdor bi tedaj silil za obveznicami, o katerih smo zgoraj pisali, bi mogel biti prav tako oškodovan, kot so bili oškodovani prodajalci knjižic. Opozarjamo tedaj tudi ob tej priliki, naj naši bralec ohranijo mirno kri in zaupajo našim pojasnilom.

Strankini pristaši

Ceprav imamo pri nas že 30 let splošno in enako volivno pravico, je med ljudmi glede politike in strank še vedno nejasnost, del ljudi pa o tem sploh nima pravih pojmov, kajti le tako si moremo razlagati, da pri volitvah le preveč nasede frazami in demagogijam raznih republikancev, kmetijcev in socialistov, da te prerado meče vae stranke v en koš, da se ne udeležuje političnega življenja itd.

Politična stranka ni, oziroma bi ne smela

biti nič drugega kot le usta, skozi katera govori ljudstvo, zato upravičeno trdimo, da ima vsak narod take stranke, kakršen je sam in če so stranke morda slabe, tedaj tiči krivda v prvi vrsti pri ljudstvu samem. Ako smo imeli pri nas stranke in jih imamo še, ki so našemu narodu in posebno kmetiskemu ljudstvu naravnost v škodo, tedaj tega niso krivi toliko njih voditelji, kakor kratkovidni zaslepljenec, ki te stranke in voditelje podpirajo in drže na površju. Pucelj, Koman, Zerjav i. dr. bi

nikoli ne mogli glasovati za nesrečni centralizem, če bi jih slovenski ljudje ne izvolili za poslance.

Tožišče političnega življenja je tedaj vendarle samo pri ljudstvu in ako boče imeti kak narod dobre stranke in dobro politiko, tedaj je treba, da je ljudstvo politično zrelo in da more vsak čas pazno in strogo kontrolirati delo svoje stranke. Samo taka stranka je tudi zdrava in trajna ter bo s svojimi načeli zmagala, dočim je stranka, sestojeta iz nezavednih in brezbrzihih pristašev zapisana smrti.

Politična izobrazba je vsakemu državljanu prav tako potrebna, kakor obrtniku znanje obrti, kmetu znanje živinoreje, obdelovanja polja itd. Ako odloča politika potom strank dandanes najgloblje o usodi vsega naroda, celih stanov in v največji meri že o usodi vsakega posameznika, potem je samo ob sebi umevno, da se bom za to stvar tudi zanimal ter si skušal ustvariti vpogled v politično življenje in delo ter jasno sodbo o raznih političnih vprašanjih, da me ne bo premotil vsak kričar, vsak nasprotni časopis. Samo stranka, ki sestoji iz res zavednih in politično izšolanih pristašev, bo prestala brez večje škode tudi morebitna preganjanja.

Mi že petnajst let trdimo, da je centralizem smrti za naš narod. Ogromna večina našega naroda se tega tudi zaveda, a vendarle prav znaten del proticentralistov voli pri volitvah — centralistične stranke. Zakaj? Zaradi prenapetih političnih izobrazbe, kajti vsaj na Slovenskem se niti ena stranka ne upa več odkrito priznati, da je centralistična, temveč opletajo z raznimi frazami, katerim politično izšolani ljudje nasledajo. Politično neizšolane množice so zato prava nesreča za dobro narodno politiko. Dobra in poštena politična stranka more uspešno delati le s politično izobraženimi pristaši, dočim so neizobraženi zanjo samo kaj nevarno breme, ker jih lahko premotita prvi spreten nasprotnik ali pa pritisk. Dobra in pošteno misleča stranka bo zato napela vse sile, da potom časopisja, društva, tečajev itd. svoje pristaše čim najbolj politično izobrazijo. Tudi v tem pogledu si je bivša SLS stekla za naš narod neveljivih zaslug, s katero bi se mogli do neke mere primerjati kvečjemu le predvojni socialisti, dočim so liberalci že od nekdanj črpali pri nas svojo moč le iz — ljudske neumnosti. Mirno namreč lahko trdimo, da je pri nas na Slovenskem vsak povprečni kmetič politično vsaj dvakrat, trikrat tako izobražen, kot pa povprečni liberalni meščan.

Seveda nas pa današnje stanje še ne sme zadovoljiti, kajti vse naše povojno politično življenje nam jasno dokazuje, da je treba v vse plasti naroda zanesti še mnogo politične izobrazbe, kajti samo ta nam daje jamstvo, da bodo potem same od sebe izginile vse, narodu škodljive stranke, kakršni so n. pr. naši liberalci vseh branž in barv.

Le prepogosto naletimo pri vseh strankah na pristaše, ki zabavljajo na delo svojih lastnih strank. To je pojav, ki je v praktičnem političnem življenju neizbežen, kajti nikoli še ni bilo stranke, ki bi mogla z vsem zadovoljiti vse svoje pristaše. Razumljivo je, da je tako zabavljanje vsaki stranki neprijetno, na drugi strani ima pa to končno zanjo tudi nekaj dobitnih strani. Stranka nikoli ni in biti ne sme privatna lastnina kakršnegakoli voditelja, kakor vidimo to pri fašizmih, temveč je — kakor smo v teh svojih člankih že ponovno poudarili — le izraz skupne volje organiziranega ljud-

stva. Vsak pristaš stranke ima tedaj samo ob sebi umevno pravico vedno in povsod zahtevati, da usmerja stranka vse svoje delo v popolnem soglasju s svojimi temeljnimi načeli in samo znak razveseljive politične izobrazbe in zavednosti je, če se pristaši stranke upro morebitnim korakom, ki bi ne bili v skladu z vrhovnimi načeli stranke. Samo stranka, ki ima take pristaše, nudi vse jamstvo, da je v svojem jedru res zdrava.

Le prepogosto se dogaja, da pristaši, ki morda s kakimi ukrepi stranke niso zadovoljni, stranko zapuste. To je znamenje nezadostne politične izobrazbe, kajti dokler priznavam vrhovna strankina načela, toliko časa stranke zapustiti ne morem. Če je kaj po mojem mnenju napačno ali morda nezdružljivo z načeli stranke, tedaj je moja dolžnost, da bom skušal v okviru stranke dotične napake odpraviti. Sebi primerno izpričevalo si pa napiše seveda zlasti še tak, ki zapusti stranko zaradi kaknega osebnega prepira ali nespo razuma s kakim vidnejšim somišljenikom. Tak pokaže, da sploh nima nobenih načel in nobene politične izobrazbe.

Za tako živo notranje življenje stranke, ki je le izraz njenega notranjega zdravja, je pa seveda neobhodno potrebna zdrava demokracija v stranki sami, ki je pogoj vsake politične tvorbe. Tu imamo krajevne in okrajne organizacije, iz katerih sestoji potem vsenarodna stranka in dolžnost vsakega pristaša je, da se izživlja v njih, da skuša tu utemeljiti in uveljaviti svoje mnenje, ne pa da zabavlja po gostilnah in po cestah. Največje breme vsake stranke so pa taki »pristaši«, ki jih ni na noben sestavek krajevne organizacije, če pa pridejo, pa v sadnji klopi molče, a po cestah obgodrnjajo prav vse in vsakega.

Ponovno smo že zapisali, da je politika taka, kakršne so stranke, a stranke so take, kakršni so njeni pristaši. Ako hoče imeti torej kak narod dobro politiko, tedaj mora biti ljudstvo politično čim najbolj zavedno in izšolano, kar je pa mogoče le v demokraciji, zato je demokracija povsod in vedno pogoj vsakega napredka, dočim ustvarja absolutizem

»Glavobol .. migrena

Na tem najbolj trpijo ženske. Zato jim je potrebno zdravilo, ki jim hitro prežene bolečine, a ne škoduje njihovemu organizmu. Uporabljajte bodo Veramon, ki od njega pojenjajo bolečine.

VERAMON

Schering

Cevke z 10 in 20 tabletami.

Uglas. reg. pod št. 47 od 30. I. 1933.

topo šredo. Dobra bo občinska uprava le tedaj, če se bodo zanimali zanjo vsi občinarji in če bodo imeli vsi pri njej priliko nepopredno ali postredno sodelovati, ne pa, da se v njej samostalno paševali kak magnat. Isto velja za državo in tudi za stranke. Toda pogoj resnične demokracije je politično zavedno in izšolano ljudstvo, sicer ostane demokracija lažnjiva krinka za samovoljo posameznikov. Političnemu šolanju so namenjeni tudi naši članki zadnjih mesecev, kajti samo s politično izšolanimi pristaši bomo zmagovali.

Nekaj o šolskih počitnicah

Te dni so razglasili ministrsko odredbo, po kateri so skrajšali božične počitnice tako: rednega pouka ne bo sedem dni, to je dva dneva pred božičem, trije dnevi praznikov in dva dneva po božičnih praznikih. Naj nam bo dovoljeno, da k tej, čisto gotovo dobromamerni odredbi dodamo nekaj svojih pomislov.

Božični prazniki v Sloveniji so, že ne največji, pa gotovo za večino vernih in celo mladinskih kristjanov najbolj versko občuteni dnevi. Božični prazniki s tremi svetimi večeri so za vsako verno slovensko družino nerazdružljiva enota, ki se kot taka tudi praznuje. Nikdar ni človek tako dovteten za vse, kar je lepega, božjega, kot v svetem božičnem času. Zato je

naše skromno mnenje, da bi morale vse tri svete večere praznovati vse družine nerazdruženo do skrajnih možnosti. Okrog domačih jaslic naj bi se predvsem iz verskih ozirov zbrali v božičnem času tudi dijaki, vojaki in vsi drugi domačini, ki jim je kolikortoliko mogoča pot do rojstnega doma.

Nemali vzrok, ki se protivi skrajšanju božičnih počitnic, je tudi telesnozgojne narave. Od konca decembra do sred januarja običajno zapade sneg, ki daje mladini priliko, da se nadresa, nasanka, nasmuča in si tako na svežem zraku okrepi telo za nadaljne šolske napore v zaduhlem mestnem ozračju, za kar pa je sedem dni počitnic odločno premalo.

Božične počitnice dajo odraslim dijakom dalje priliko, da pomagajo pri ljudski prosveti v podeželskih izobraževalnih društvi in da sodelujejo pri prireditvah, ki imajo dobrodelne svrhe, n. pr. pri zimski pomoči za reveže in brezposelne.

Končno ne smemo pozabiti, da je neredko od božiča pa tja do februarja najhujša zima, ki ne ovira samo šolskega obiska, ampak napravi občutno vrzel tudi med drvni — v šolskih dvornicah. V tem pogledu bodo skraj-

GOSPODARJI GOSPODINJEI
MANUFAKTURNA TRGOVINA

Janko Češnik
LJUBLJANA - LINGARJEVA UL.

Vam nudi vsakovrstno oblačilno blago po
najnižjih cenah. Velika izbira blaga za
nevestine opreme!
Najnovjate svilene rute in šalpi!

KAJ JE NOVEGA

OSEBNE VESTI

d Papeški nuncij na našem dvoru msgr. Fellegretti ki je bil dolga leta v Belgradu, se je poslovil od naših oblasti, ker odhaja v Rim, da prevzame kardinalske posle. Na svoje mesto bo ustoličen sredi decembra. Iz Belgrada je odšel nuncij v soboto. Sledečo nedeljo se je ustavil v Zagrebu, da se poslovi od tamošnje duhovščine in je v škofijskem dvorcu sprejema. V ponedeljek pa je odpotoval iz Zagreba v Rim. Kdo bo imenovan za novega nuncija pri našem dvoru, še ni znano. Po nekaterih vesteh naj bi to bil dosedanji pomočnik vatikanskega državnega tajnika msgr. Tardini. Po drugih poročilih pa bo v Belgrad prišel kot zastopnik Sv. Stolice msgr. Roncali, ki je sedaj v grških Atenah.

d 80-letnico rojstva je obhajala Frančiška Bric p. d. Drnovškova mama iz Zgornjega Hotiča pri Litiji. Bog jo živi do skrajnih mej človeškega življenja!

DOMAČE NOVICE

d Prvi december so po vsej Jugoslaviji proslavili mogočno in s sodelovanjem vseh slojev prebivalstva. Le Sokol je ta vsenarodni praznik proslavljajl večinoma sam. Prav zato se je letošnja proslava odlikovala po svoji iskreni ljubezni do združene domovine.

d Vse cenjene naročnike oglasov v naših listih »Slovenec«, »Slovenskem domu« in »Domoljubu« opozarjamo, da naroče oglase le pri tistih nabiralcih oglasov, ki imajo naše izkaznice ali pa nabiralne bloke z žigom »Uprava Slovencev — Propagandni oddelek — Ljubljana«. Zvedeli smo namreč nekaj slučajev, ko so se nabiralci oglasov božičnih in novoletnih voščil izdajali za zastopnike naših listov, pa so v resnici bili zastopniki nekega drugega lista in tako dotični oglaš, ki so jih taki zastopniki nabrali, niso prišli v roke upravi naših listov.

d Zlobnost liberalnega časopisja presega vse meje! »Slovenec« je poslal g. Jurij Mikolič, župnik v Ločah, sledečo izjavo: Nekdo me je

blagohotno opozoril, da me je »Slov. Narod« grdo napadel s člankom »O nekrščanskem in nečloveškem postopanju«. Na ta nečuvjen napad odgovarjam in pojasnujem naslednje: Kakor drugod je tudi na tukajšnjem farnem pokopališču poseben prostor za pokop nekatoličanov itd. Na tem prostoru je bil lani 9. septembra pokopan pravoslavni otrok Nada Sijerkovič, 9 mesecev stara hčerka tukajšnjega orožniškega postajenačelnika Mirka Sijerkoviča. Za grob se ni niti zahtevala, niti prejela nikakšna odškodnina. Pogreb seveda ni mogel biti cerkven, ker ker tega ne dopuščajo postave katoliške svete Cerkve. Ne dolgo potem je bil Sijerkovič službeno premeščen v Domanoviče. Dal je postaviti na grob svojega rajnega deteta »spomenik«, to je majhen lesen križ z ograjico, kar je stalo menda kakih 50 din. In ta »spomenik« je stal na grobu do julija letos, ko smo začeli podirati zraven groba stoječo staro mrtvašnico. Banovina je namreč ukazala podreti jo, zgraditi novo in ves pokopališčni svet lepo zravmati. Da se ne bi pri tem pokvaril ozor, uničil oni »spomenik«, ga je bilo treba odstraniti. Ko so pa bila dela na pokopališču izvršena in kolavdirana, je bil »spomenik« spet postavljen na svoje prejšnje mesto. Besede »za pravoslavne ni prostora na katoliškem pokopališču« so izmišljene, zlobne in grdo podtaknjene. Iz tega sledi, da o kakem nekrščanskem in nečloveškem postopanju, kakor piše »Slov. narod«, ni niti govora tu, pač pa je »Slov. narod« v tem primeru postopal nekrščansko in nečloveško.

d Pri zaprtju ali pa pri motnjah v prebavi vzemite zjutraj na teče kozarec naravne »Franz-Josef« vode.

d Pridelek, kakor ga ni bilo že deset let. Nenavadno veliko oljčnega olja so letos pridelali Dalmatinci. Ker je bila letina izredna, so si kmetje s pomočjo svojih zadrug kupili nekaj novih mlinov za stiskanje oljčnih jagod. Tako bo samo okolica Šibenika mogla dati na trg okrog 100 vagonov olja. Tolikega pridelka že deset let niso imeli.

d Zasebni nameščenci bodo zavarovani v vsej državi. Uvedba pokojninskega zavarova-

nja za zasebne nameščence v vsej Jugoslaviji je zbudila med prizadetimi veliko zanimanje. Časopisi obveščajo svoje čitatelje o načinu zavarovanja in o prispevkih, ki so jih dolžni plačevati v zavod nameščenci in delodajalci. Kakor znano, bo pokojninsko zavarovanje za vso državo izpeljal ljubljanski Pokojninski zavod in bo zavarovanje tudi vodil, dokler se ne ustanove, odnosno ne začno poslovovati samoupravni pokojninski zavodi v Zagrebu, Belgradu in Sarajevu.

d K odplačevanju kmečkih dolgov. Pogosto ljudje izprašujejo, kako bi bilo mogoče pri Privilegirani agrarni banki doseči odložitve dolganega mesečnega obroka za kmečke dolgove. Na merodajnem mestu smo dobili odgovor, da je tako odložitve mogoče doseči samo v miru, če je bil dolžniku odpisan davek zaradi nesreče po toči ali drugih vremenskih nezgodah ali nesreče pri živini in more ta odpis davka dokazati z davčnim potrdilom.

d Povest o ugrabljenih dekletih. Kar 749 ugrabljenih deklet so v desetih letih zabeležile naše oblasti. Ugrabljenje ali »otmica« je pogost pojav v južnih in vzhodnih krajih naše države,

Goveja kuga uničuje kmetovo premoženje že po vseh koncih Evrope. Mogoče bo prišla tudi k nam. Slika kaže, kako v Švici ljudje razkužujejo čevlje, da ne raznašajo bolezni iz kraja v kraj.

šane počitnice po vsej državi požrle brez potrebe milijone ljudskega denarja, ki bi se mogli prihraniti brez škode za šolski napredek. Kako pa?

Odpravijo naj se pouka prosti dnevi za mesečna zborovanja okrajnih učiteljskih društev. Za poglobitev v vzgojna vprašanja in tudi za svoje ožje stanovske zadeve ima učiteljstvo dovolj časa o božičnih, velikonočnih in velikih počitnicah, pa tudi doma pri čitanju vzgojeslovnih knjig. Mesečni sestanki učiteljstva, — pri katerih, kolikor nam je znano, včasih že sama predavanja, kaj šele sledeče razprave — usmerjajo učiteljstvo v čudno pojmovanje vzgoje, so bolj potrebni nekemu drugemu, kakor pa vzgojiteljem, ki hočejo izobraževati mladino po volji večine slovenskih staršev. Z odpravo mesečnih učiteljskih zborovanj bi šolski pouk pridobil deset dni, torej toliko, za kolikor hočejo letos skrajšati božične počitnice.

Naj omenimo pri tej priliki, da bi bili celo za to, da se tudi velikonočne počitnice po

francoskem zgledu podaljšajo, ker so v tistem času dijaki sredi najnapornejšega dela in res potrebujejo duševne in telesne okrepiteve in razvedritve. Da pouk ne bo trpel, naj se odpravijo razni prosti dnevi, ko se mladina spominja velikih mož naše zgodovine in ki jih lahko praznujemo pri zgodovinskem pouku. Tudi velike počitnice so odločno predolge. Saj pridejo študenti že sredi maja na počitnice in potem ne vedo ne oni ne starši kam bi z njimi cele dolge mesece poletnih počitnic. Vpeljite zopet redni šolski pouk po srednjih šolah vsaj do konca junija.

Sicer pa se vprašanje počitnic ne da rešiti enotno niti ne za banovino, kaj šele za državo. Na bivšem Štajerskem n. pr. imajo starši čisto druge želje kot prebivalci, zlasti kmetje bivše Kranjske. Torej že samo vprašanje počitnic — da ne omenimo na tem mestu drugih, mnogo važnejših načelnih šolskovzgojnih vprašanj — nujno zahteva skorajšnjo pokrajinsko šolsko samoupravo, ki naj nam jo Bog nakloni vsaj v bodočem šolskem letu! Učitelj.

kjer je v navadi običaj, da mora ženin svojo nevesto odkupiti od njenih staršev z dogovorjeno vsoto denarja. Kadar pa ženin nima denarja, dekletke kar »ugrabijo«; premnogokrat pa ženini nasilno odvedo tako dekletke, ki ni hotelo s fantom v zakon iz svoje volje ali pa zaradi nasprotovanja staršev. Največ »otmic« je imela Južna Srbija in sicer 118, Severna Srbija 117, Bosna in Hercegovina 84 ugrabljenj, sedi Vojvodina s 70, Hrvatska s Slavonijo in Sremom s 43, šteta je Dalmacija z 10, nato Slovenija s 4 in zadnja Črna gora z eno samo »otmico«.

d Strašno razbojniško dejanje. Vso družino so poklali neznan razbojnik v Lanincih pri Banjaluki. Vasica je oddaljena od mesta komaj nekaj kilometrov ter je znana kot selišče premožnih kmetov. Najbogatejša zadruga v vasi je bila zadruga Mihaela Lukiča, ki se je bavil tudi s trgovino. V nedeljo zjutraj pa so sosedje opazili, da iz Lukičeve hiše ni nikogar ven. V zli slutnji so vlomili v hišo, kjer se jim je pa nudil strahovit prizor. Mrtvi so v krvi ležali stari gospodar Mihael, zraven njega njegova žena, a v drugi sobi sin z ženo in z dvema otrokoma. Vse omare pa so bile razbite. Doslej neznan razbojnikom še niso prišli na sled. Zločinci so očitno računali na večje vsote denarja ter so pobili vseh šest članov družine. Zločin, za kakršnega ljudje že dolgo niso slišali, je prebivalstvo silno razburilo. Vsi so prepričani, da so morilci razbojniki, ki so nedavno pobegnili iz zaporov v Novi Gradiški.

d V Južni Srbiji imajo povodenj. Iz Južne Srbije poročajo o velikih povodnjah. Zadnje dni je namreč po vsej Srbiji močno snežilo in je v planinah zapadlo nad tri metre snega, ki se je zdaj pričel tajati. Zaradi tega so reke močno narastle in poplavile več mest in vasi. Posebno močno je narastel Vardar, ki je poplavljal del Skoplja, in pa Dragor, ki teče skozi Bitolj. Reka Dragor je v Bitolju porušila več hiš.

d Kravv spopad s tihotapci. Ker se je v zadnjem času razvilo tihotapstvo alkoholnih pijač iz okoliških vasi v Beograd, so trošarinski

Tudi iz črebinj narediš cekin

Poprečen človek denarja ne more videti, zato je povprečen človek tudi vedno brez denarja. Mečejo pa ljudje denar na dva načina: vedoma ali nevedoma. Vedoma ga seveda samo taki, ki ga imajo, nevedoma pa vsi. Koliko bi se dalo nabrati iz tega, kar človek vrže proč kot neuporabljivo ali nadležno in brez vrednosti, nam kaže naslednje številke. V mestu Birminghamu v Angliji je mestna občina v enem samem letu dobila samo za raznovrstne odpadke 14.000.000 din, in sicer: za stare cunje, kosti in steklenice ter razne črepinje 6 milij.; za konzervne škatle in podobno pločevino 5 milij.; za razne pokvarjene maščobe, masti in podobno 3 milij. din. Vse, kar so ljudje pometali kot neuporabno in odveč, se je spremenilo v denar. Seveda je treba tudi najti odjemalce in imeti veliko količine, da se res kaj pozna. Treba je odvažanje smeti

smotreno urediti, smeti čistiti in jih razporejati po njihovi vsebini: kosti skupaj, cunje skupaj, steklenice skupaj itd., da lahko prodaš vsako skupino določeni tovarni: Star papir in cunje papirnicam, odpadke mesa, jedil, zelenjave tovarnam za umetna gnojila, črepine steklarnam itd. Neka tovarna steklenice v Londonu kupi letno za čez 100.000 šterlingov črepinj; neki trgovec s kovinami nabere do 9000 ton starih pločevinastih skatle na leto; neka trdnja živi samo od cunj, ki jih proda za 300.000 šterlingov (240 krat pa dobimo vsoto dinarjev) letno ter zaposluje čez 300 ljudi. Tako delajo tudi v Nemčiji, Skandinaviji in drugih kulturnih državah, pa se čudimo, odkod njihovo bogastvo; seveda so to v prvi vrsti industrijske države, ki morajo uvažati razne surovine.

pazniki belgrajske mestne občine povsod okrepili stražo. Naleteli so na skupino oboroženih ljudi, ki so hoteli v mesto prepeljati večjo količino žganja. Med trošarinskimi organi in tihotapci je prišlo do spopadov in do streljanja. Ubit je bil en tihotapec.

d 1 kg sardel stane na Sušaku sedaj 1 din. Po čem pa so v ljubljanski dalmatinskih točnicah?

d 4 kg kruha nazekrat se je postopil pojesti Avramu Trajkoviču iz Konjskega pri Gobjelji. Z domačim odvetnikom je šel staviti, da bo v eni uri pojedel štiri hlebce kruha v skupni teži 4 kg, zraven pa popil štiri litre vode. Čeprav je Avram v letih, je v kratkem času pomastil tri hlebce, le pri četrtem se mu je začelo zatikati. Kljub vsem skušnjavam se želodec le ni dal raztegniti, da je Avram moral tik pred koncem odnehati. Prijateljem pa je povedal, da je dve uri poprej pojedel hlebec kruha doma in

da bo to najbrž vzrok, da je želodec »odkloni« nadaljnje pošiljke kruha. Starec je moral odvetniku plačati 2 kovača za izgubljeno stavbo.

d Je bilo le enkrat kuhano. Osem litrov žganja je popil za stavbo, pa ni umrl Ilija Bogojevič iz Tetova. Ilija je bil povabljen na svatbo pri bogatem kmetu Iliču. V družbi, v kateri je Ilija sedel, se je pogovor vrtel okrog žganja, dokler ni nekdo postavil predlog, naj grejo vsi »mojstri« tekmovali, kdo bo popil večjo količino žganja, pa zraven tega ostal, kar se da trezen. Deset tekmovalcev se je javilo, vse pa je posekal Ilija, ki je v treh urah popil osem litrov žganja in zraven prigriznil še 20 kosov žgode paprike. Trezen pa ni ostal, kajti noge so mu pod težo tolikega alkohola odpovedale, da se je zrušil in zaspal. Naslednjega dne pa je spet zórav odšel domo. Žganje, ki so ga pili, je bilo seveda le enkrat kuhano.

d Ko ga je oklala, se ji je zasmilil. Ze prvi dan po poroki je žena oklala z nožem moža »ljubezniva« žena Angelina Adjemovič, ki se je oni četrtek poročila v Kraljevu z Miloradom Vujnovičem. Angelina in Milorad sta že prej živela v divjem zakonu, ker dekletovi starši niso pustili, da bi se Angelina poročila z Miloradom. Ko so nazadnje dekletovi starši le uvideli, da ves odpor ne pomaga nič, so privolili v poroko. Toda že prvi dan po poroki je nastal ne pričakovani preobrat. Novopečena žena ni kazala nobene volje, da bi se z možem preselila v skupno stanovanje, temveč je hotela s svojimi starši domov. Moža je ženina hladnost tako razburila, da ji je prisotil krepko zausnico, narkar je Angelina brez besede potegnila izza pasu nož in moža oklala. Ko je mož ležal ves v krvi, se ji je spet zasmilil, da ga je naložila na svoja ramena in prenesla v bolnišnico.

d Nabavljalo kousumno zadrugo hočejo ustanoviti belgrajski krojači kot protikrep proti trgovcem z blagom, ki se bavijo ne samo s prodajo blaga, ampak tudi s prodajo izdelanih oblek.

d Sabotički mesarji bodo morali odnehati. Stavka mesarjev v Subotici prehaja v čudne oblike. Čeprav so vse mesnice zaprte, prihaja v mesto dovolj mesa, zlasti pa so prišli na svoj račun kmetje, ki prodajajo sedaj toliko perutnine, kolikor je morejo pripeljati s seboj v me-

KULTURNI KOTICEK

Prosvetljenstvo

Prvi za o. Markom Pohlomac je Jurij J a p o e l j (1744—1807) iz Kamnika. Bil je župnik in dekan v Naklem pri Kranju, nazadnje stolni kanonik v Celovcu. 1779 je prevedel za šole Veliki katekizem z vprašanji in odgovori. Ta knjiga je zadostovala potrebam takratne slovenske šole. Izdal je tudi prevod mašinskih pesmi leta 1784, in sicer Zerkvene pesni. Med njimi sta dve znani pesmi Pred Tabo na kolenih in Pred stolom Tvoje milosti. V tej knjigi so tudi litanije in molitve pri službi božji. 1786 so izšle Zbrane molitve, nekak molitvenik in mu je dodal nekaj pesmi, med njimi prevod pesni Stabat Mater. Japelj se je bavil tudi s povesnim pesništvo in prevajal nemške pesnike. Glavno njegovo delo pa je nova izdaja svetega pisma v slovenskem jeziku. Novi zakon je izšel 1784 in 1786 v dveh zvezkih. Nato se je lotil prirejanja starega zakona, ki je izšel v enajstih zvezkih do leta 1802. Pri prirejanju sv. pisma se je naslanjal na Dalmatino, nadomestil pa je Dalmatinove tuške z domačimi izrazi in jezik zboljšal. Njegova poglobitev v jezik, ko je prirejal sv. pismo, ga je zavedla, da se je vrjel na slovnisko polje. Napisal je slovnico Slawische Grammatik leta 1807, ki pa je ostala v rokopisu. Njegova ro-

kopisna ostalina obsega katekizme in razne prevode ter dve izvorni slovenski pesnitvi. — Blaž K u m e r d e j (1738—1805) iz Zagorice pri Bledu. Bil je šolnik, jezikoslovec in prosvetitelj. Zaradi njegovega prizadevanja je začela po (sedanjem) Kranjskem avstrijska vlada ustanavljati šole. Skrbel je za šolske knjige in poslovenil: Vodenja za brati v vse sorte pisanja za šolarje tih duželskih šol 1778. Pripravljal je pravopis slovenskega jezika, ki je ostal v rokopisu. Lotil se je slovnice, ki je pa ni dovršil. Delal je tudi na slovarju. Sodeloval je tudi pri Japljevem prevodu sv. pisma. — Anton L i u h a r t (1757—1795). Radovljčan, prvi naš dramatik. Spočetka je pisal nemški, Ziga baron Zois pa je pripeljal mladega Linharta k slovenskemu delu. Lotil se je domače zgodovine in napisal v dveh zvezkih zgodovino Kranjske in ostalih južnih Slovanov v Avstriji (1788 in 1791). Največ zasluge pa ima pri tem, ker je poskusil uvesti slovensščino v gledališče. Priredil je za slovenske razmere igro Županova Micka in sicer iz nemščine. To je prva slovenska veseliga, katero so igrali prvič 1789, izšla pa je 1790. leta. Še pomembnejša je druga njegova igra, prirejena po francoski šaloigri in sicer Ta veseli dan ali Matiček se ženi. Priredil jo je za slovenske razmere. Dogotovljena je bila leta 1790. Prestavil je tudi iz nemščine Bukve od kug. Bil je važen delavec v našem preporodu.

VINA vseh vrst kupite najugodnejše pri
CENTRALNI VINARNI v Ljubljani

sto. Povrh tega pa je občinska uprava sklenila, da bo dovolila **okoliškim** mesarjem uvažati meso brez trošarine. Če se bo to zgodilo, so vsi napoci mesarjev za znižanje trošarine in podobno že vnaprej obsojeni na neuspeh.

d Čuden primer »smrti« V Plitvicah na Hrvaskem je umrla 70 letna starica Mirka Radić. Prav za prav so ljudje mislili, da je umrla, ko ji je postalo zvečer na trgu slabo in je prišel domov tako trdno zaspala. Domači so z grozo ugotovili, da je starica zastala srce in se sprjazniti z mislijo, da je Radićeva umrla. Položili so jo na mrtvaški oder, prižgali sveče in primerno uredili sobo. Ko je starica tako ležala že polnih deset ur, se je dogodilo »čudo«. Ko so vaška žene molile ob odru, se je nenadoma premaknila starčina roka. Temu je sledil lahčen vzdih, takoj nato pa se je starica začela ozirati okrog sebe. Prestrašene ženske so poklicale sorodnike, ki so starico dvignili iz krste in jo prenesli v posteljo. Kmalu po tem je starica vstala spet zdrava.

— **Pri neredni stolici,** »napetosti črev vsled zapeke prav odlično odvaja naravna »Franz-Josefovica« grenka voda z dodatkom prebave nakopičene v črevih. V zdravniški praksi se uporablja »Franz-Josefovica« voda s polnim uspehom pri odraslih kakor tudi otrocih.

Reg. po inta. soo. pol. in nar. zdr. S-bi 15483, 23. V. 35.

d Steklo kravo so pojedli. Cigani namreč tam okrog Mostarja! V vasi Počelju so zasedili pred dnevi na steklini bolnega psa, ki je ogrizel več krav. Kmetje so psa ubili, eno tudi že brezih krav so pa privezali k drevesu in poklicali živinozdravnika, da bi ugotovil, če je krava res bolna. Toda žival se je ponoči odvezala in tavela okrog, dokler ni padla v bližnjo reko in utonila. Skučajno pa je skupina ciganov utopljeno kravo našla in pojedla. Oblasti so začele takoj stikati za cigani, da bi preprečile razširjenje stekline tudi med ljudmi. Šelo po dveh dneh so cigane našli ter jih poslali v Pastearjev zavod v Mostarju, kjer so jih cepili proti steklini.

d Hvala Bogu, samo izvaja naj se tudi res ta odlok. Notranje ministrstvo je začelo boj proti razpasenemu beračenju v vsaj državi. Pre-pogostokrat so se dogajali primeri, da so si berači najemali otroke, ki so izmoledovali pri ljudeh več kakor bi pa oni sami, odnosno, da so otroci — prepuščeni ulici — sami zase beračili in nadlegovali domače ljudi, kakor tudi tuje v turističnih krajih. Še več skrbi pa so delali oblastem taki berači, ki so si nadeli meniške obleke in podobno ter pod to krinko izvajali iz ljudi milodare. Notranje ministrstvo je sedaj odredilo podrejenim oblastem, da morajo strogo paziti, da se berači iz podeželja ne bodo zgrinjali v mesta, zlasti pa ne v turistične kraje, in s tem škodovali našemu ugledu pri tujcih. Vsaka občina mora odslej sama skrbeti za ubožce, ki so padli v breme, ter ne sme dovoljevati, da bi ubožci beračili drugje, kakor pa v okolišju občine, v katero so pristojni.

d Drzen roparski vrom. V petek, 3. decembra, sta dva neznanca okrog pol noči pred hišo posestnika in usajarskega pomočnika Ivana Piška v Veliki Kostreznici pri Litiji izstrelila iz revolverjev nekaj strelcev, nakar sta s koli, ki sta jih pred hišo izruvala, pobila šipe na oknih ter vdrla v hišo. Gospodar, 40 letni Pišek, je z ženo in dvema hčerama zbežal na podstrešje, kamor so se skrili, tako da sta oba roparja imela lahko delo v hiši, kjer sta vse premetala in preiskala. Našla in vzela sta

Kaj je
»Bayer?«

Že 50 let proizvaja »Bayer« zdravila.

Od tega časa »Bayer« vztraja v borbi proti trpljenju človečanstva. Danes je »Bayer« svetovno podjetje, čigar glas sega na vse kontinente sveta.

Med mnogimi neizogibno potrebnimi zdravili, ki so raznesla slavo firme »Bayer« je tudi Aspirin kot popularen preparat proti revmatizmu, prehlajenju in bolečinam. Aspirin je zadnjih 40 let v obliki tablet najbolj razširjeno zdravilo na svetu.

ASPIRIN
PROIZVOD ZAUPANJA!

Oglas je registriran po št. br. 731 od 17 avgusta 1937

okrog 2.000 din gotovine, ki jih je Pišek kot blagajnik kostrezniske gasilske čete hranil v miznici, ter okrog 50 din drobiža Piškovi ženi. Ukradla sta tudi več obleke, zimske suknje, potem pa sta jo odkurila v primakovške hribe. Okrog 2 ponoči sta v Vinjem vrhu zbudila nekoga čevljarja, ki je moral enemu teh zločincev takoj potempeljati čevlje, za kar mu je ta namesto zahtevanih 20 din plačal 25. Svetil je z električno žepno svetilko, v kateri je opazil čevljar stlačene stotake, katere je razbojnik ukradel Pišku. Pri čevljarju so potem popili še par litrov vina, nakar sta roparja odšla proti Primskovemu. Litijski orožniki so takoj pričeli z energično preiskavo ter ugotovili, da sta roparja popivala do 10 v Maškovi gostilni v Smartnem pri Litiji, kjer so enega prepoznali.

Namesto da bi šla proti Bogenšperku domov, sta jo mahnila proti Kostreznici.

d Le sjeaga od nikoder ni. Svatba je bila pripravljena, le ženina ni bilo od nikoder, nato reč v Ludbregu pri Zagrebu. V Ludbregu se je pred nekaj meseci pojavil nek Ivan Marjan in se kmalu po prihodu v vas seznanil z mlado Katico. Ljubezen je bila zelo vroča, dokler ni Marjan predlagal poroke. Predlog je bil sprejet ter je bila poroka določena na soboto. Nekaj dni prej je Marjan odšel v Zagreb z izgovorom, da si mora nakupiti nekaj stvari. Katica pa mu je posodila denar. Tako so minili zadnji dnevi. Deklejevi starši so pripravili vse za poroko in svatbo, le ženina ni hotelo biti nazaj iz Zagreba. Nevesta je čakala in čakala, toda Marjana ni bilo. Nazadnje so pa svatje le šli

Predsednik naše vlade v Rimu

Dne 5. decembra 1937 je naš ministrski predsednik dr. Stojadinović odpotoval preko Ljubljane in Postojane na uradni poset v italijanski Rim. Italijani so dr. Stojadinoviča v Postojali in Trstu lepo pozdravili in tudi v Rimu so sprejeli našega ministrskega predsednika in zunanjega ministra veličastno, kakor menda znajo samo oni.

Vse svetovno časopisje posveča dr. Stojadinovičevemu bivanju v Italiji največjo pozornost. Tudi nemški tisk mnogo poroča o tem potovanju. Časopis »Börsen-Zeitung«, ki velja za glasilo nemškega zunanjega ministra, objavlja uvodnik pod naslovom »Dr. Stojadinović v Rimu«. »Italija«, pravi list, »je na vzhodu spremenila svojo politiko. Prijateljski sporazum z Rusijo je izgubil svoj pomen. Pasičev sporazum z Italijo iz leta 1922 pa se je znova uveljavil. Mesto, ki ga je kot gospodarsko zaledje Italije imela Rusija, je sedaj zavzela Jugoslavija. Važno je, da sta Jugoslavija in Italija

vprav šolski primer za to, kako se dve državi moreta gospodarsko izpopolniti. Prenehala je tudi razprava o tem, kaj je njunim vojakom v svetovni vojski uspelo doseči. Razen z Jugoslavijo si je Italija zboljšala tudi svoje odnose s Češkoslovaško. Dr. Stojadinoviča bodo v Rimu sprejeli, kakor zasluži vedno večji pomen Jugoslavije v italijanski zunanji politiki. To pa pomeni, da se bo še bolj ojačilo tudi prijateljstvo, ki obstaja med Jugoslavijo in Nemčijo. Pomen Jugoslavije se mora označiti z besedami, ki jih je podal italijanski tisk: Jugoslavija je prva med državami na Balkanu in ni zadnja med silami v Evropi.»

O dr. Stojadinovičevem obisku Italije bomo morda še katero rekli. Danes naj izrazimo vsem, ki se jih tiče, samo eno iskreno željo: »Dajte našim bratom po krvi tam ob sinji Adriji vsaj to, kar jim gre po prijateljskem dogovoru med obema državama.

pogledat na Marjanov dom. Kako so bili za-
 čudeni, ko ženina ni bilo, z njim vred pa so iz
 nevestine sobe izginili razni kovčegi in mnogo
 obleke. Sele sedaj so dekle in njeni starši sp-
 znali, da so nasledili spretnemu sleparju.

d Za sokolsko zastavo so se pravdali. Ko
 je bil znani Velja Popović še ban v Sarajevu, je
 sokolskemu društvu v Loznici podaril zastavo
 in je bil pri blagoslovitvi tudi za botra. Ko pa
 je prišel račun za zastavo v znesku 13.000 din,
 pa Velja Popović ni bil več ban in zastave ni
 maral plačati. Sokolsko društvo, na katero je
 bil izstavljen račun, ga je tožilo, češ da je samo
 z ozirom na njegovo obljubo naročilo tako dra-
 go zastavo. Pred sodiščem pa so se poravnali
 tako, da je Velja Popović plačal 8000 din, za
 toliko je tudi še kot ne-ban imel »nacionaliz-
 mas«, ostalih 5000 din pa je utrpelo sokolsko
 društvo.

d Ker je prehujo tepef. Orožniki v Gornji
 Radgoni so izvedeli, da ravna Ludvik Fekonja
 na Plitvičkem vrhu zelo grdo s svojimi otroci
 in da zlasti svojega najstarejšega sina, 6-letne-
 ga Friderika kruto pretepa. Orožniki so napra-
 vili preiskavo ter so našli vse tri otroke v straš-
 nem stanju. Bili so popolnoma zanemarjeni,
 blatni in umazani. Najstarejši, 6-letni Friderik,
 se je ves preplašen stiskal pod nizo v kuhinji.
 Ko so ga slekli, se je pokazalo, da mu je vse
 telo pokrito z modrimi podplutami, ki izvirajo
 od udarcev. Sosedje so videli, da je obtoženeč
 pretepal svojega sinka z borovim kolom toliko
 časa, dokler se ni kol zdrobil na drobne kosce.
 Osumljeni je pred sodiščem priznal, da je otroka
 pretepal s hojevo vejo ter je bil obsojen na
 mesec dni strogega zapora pogojno.

d Cene svinjam še vedno padajo. Kljub te-
 mu, da je sedaj nastopil nabavni čas za tovarne,
 ki predelujejo svinjsko meso, ter so se kot kup-
 ci pojavili tudi zasebniki, ki zakoljejo prašica
 za praznike doma, cene padajo, čeprav le v
 majhni meri. V Slavoniji se plačujejo mesnati
 prašiči po 6 do 6.50 din za kg žive teže, debeli
 prašiči pa po 7 do 7.50 din. Edino plemenske
 svinje se plačujejo dražje: po 9 do 10 din za kg
 žive teže. Mladi prašički se plačujejo po 40 do
 130 din za kos.

— Kronična zapeka in njene slabe
 posledice, posebno pa motnje v prebavi,
 se morejo preprečiti z že davno preizku-
 šenim sredstvom za čiščenje, z naravno
 »Franz-Josefovoc grenko vodo, ki se tudi
 po daljši porabi izkazuje kot zelo odlična.

Delavci se vračajo nezadovoljni

Ze nekaj dni prihaja v Maribor po več
 sto ljudi, ki potujejo v Slov. Krajino. Letni
 delavci so to, ki se vračajo iz Nemčije in
 Francije, kjer so bili od pomladi zaposleni
 pri poljskih delih. Letos jih je bilo iz Slov.
 krajine okrog 5000, ki so našli zaslužek na
 francoskih in nemških veleposestvih. Prejš-
 nja leta je bilo to število dosti večje, včasih
 se je mudilo na poljskem delu do 10.000
 prekmurskih fantov in deklet ter so ostajali
 doma čez poletje samo starci in otroci. Ta-
 krat so bili tudi dobri časi glede zaslužka,
 ljudje so se vračali v pozni jeseni z lepimi
 prihranki, ki so znašali po 10.000 in več di-
 narjev, tako da ni bilo denarja dovolj samo
 za vsakdanjo potrebo, temveč ga je preostalo
 tudi za slabe čase. Prekmurske hranilnice in
 posojilnice v letih najhujše krize niso poznale
 pomanjkanja denarja, katerega so dobivale
 od teh delavcev in izseljencev. Letos pa se
 vračajo Prekmurci slabe volje. V Nemčiji in
 Franciji je bil zaslužek slab. V Nemčiji bi še
 šlo, če ne bi bila slaba zamenjava marke pri
 nas in če ne bi bila Nemčija zavrta pošiljanje
 denarja v domovino. Vsak delavec je lahko

poslal na mesec deset mark, s seboj pa je
 tudi lahko vzel samo 50 mark v gotovini,
 ves ostali zaslužek pa je moral pustiti v Nem-
 čiji ter si nakupiti zanj obleke in drugih po-
 trebščin, ki bi jih prav lahko pogrešil, ali
 pa jih kupil dosti ceneje doma. Mnogi delavci,
 zlasti ženske, se vračajo v lepih novih oble-
 kah, ki jim doma ne bodo za rabo, dosti je
 tudi takih, ki so investirali svoj zaslužek s
 tem, da so si dali popraviti zobovje. Dobivali
 so sam krompir dan za dnem, brez mesa in
 druge prikuhe. Dvakrat na teden so dobili
 hlebec kruha, tako velik, da si ga lahko na
 mah pojedel. Potem so si morali kruh kupo-
 vati, stal pa je 1 kg 50 pfenigov — še enkrat
 dražji kot pri nas. Tudi so si morali kupovati
 južine, ker ne bi pri težkem delu vzdržali
 ob hrani, katero so dobivali. — Delavcem, ki
 prihajajo iz Francije, se je glede prehrane
 bolje godilo, kakor onim v Nemčiji, pritož-
 jejo pa se tudi zaradi zaslužka. Ves zaslužen
 denar so smeli vzeti sicer s seboj, toda frank
 stoji danes tako nizko, da bi bili toliko zaslu-
 žili tudi pri nas, pa z majhno muko.

Oni, ki bolehalo na želodcu in čreveh, pa
 pijejo »Franz-Josefovoc vodo so zelo za-
 dovoljni z okusom kakor tudi z njenim
 učinkom. Ogl. 764. 8. dt. 20174.25.

d Samo polovice kvasa? Ne, ker bi kruh ne
 bil dober. Prav tako je tudi pri kuhanju kave.
 Če hočete, da bo kava močta, okusna in tečna,
 je treba vselej dodati dobro mero »Pravega
 Francka«.

d Bolniki so povesod. Zato je neobhodno po-
 trebno, da se pazi na urejeno prebavo. Zdravniki
 priporočajo Darmol odraslim in otrokom. Tudi
 pri večkratni uporabi ne nastopa navada. Uporab-
 ljajte pri zaprtju dobro odvajalno sredstvo Darmol.
 Dobi se v vseh lekarnah. (Reg. 25.801-37).

IZ DOMACE POLITIKE

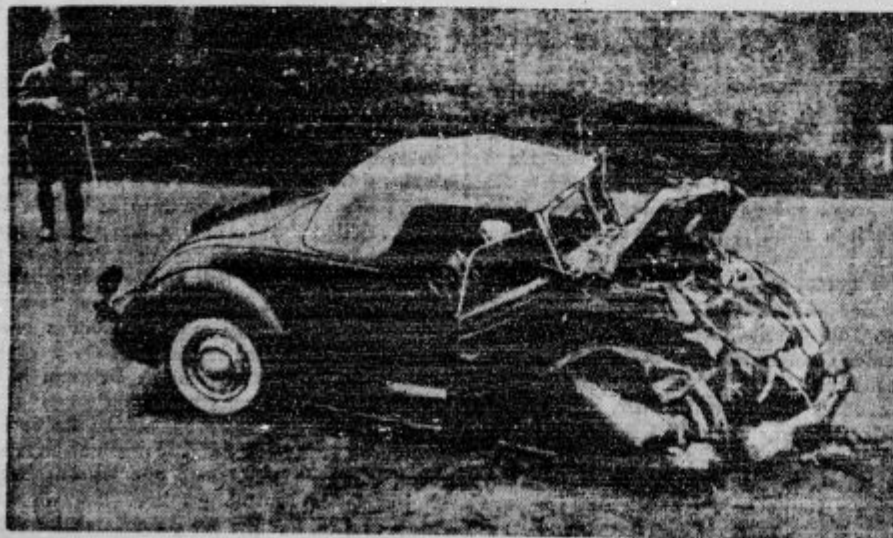
d Hrvaški politik o zedinjenju. Senator dr.
 Ante Pavelić, podpreds. Narodnega vječa, ki
 je vodil poklonitveno deputacijo ob sklenitvi
 zedinjenja, je v »Vremenu« napisal daljši čla-
 nek o teh dogodkih in njihovem pomenu. Med
 drugim pravi: »Dogodki te dobe so se razvijali

bliskovito hitro. Sli so pred hrvatskim narodom
 in poleg njega. Zato tudi v množicah niso po-
 gnali korenin. Narod je komaj začutil, da ga ne
 poznajo dovolj in da mu nekaj jemljejo, kar je
 stoletja skozi rodove ljubosumno varoval. Pri-
 znajmo iskreno, mi smo se oddaljili od naroda,
 ker je vedno bolj konservativen in počasen,
 zato nas je tudi zapustil. Za takoj v začetku
 je nam, takratnim nosilcem hrvatske politike,
 hrvatski narod odpovedal zaupanje in ga pre-
 nesel na druge. Usodno pa je bilo, da so tisti,
 ki so prišli za nami, v odločilnih trenutkih po-
 pustili stvarno politiko odgovornosti in dela
 in niso prišli v Narodno skupščino, kar je v
 prvih letih pomenilo konec borbe za osnovne
 hrvatske zahteve v jugoslovanski državi. Tako
 smo mi, narodni zastopniki kratke, pa lepe
 dobe, izgubili s politične pozornice in v imenu
 Hrvatov nas je v politiki zamenjal — nihče!
 Od tedaj so bili na pozorišču samo oni, ki so
 vso rešitev države gledali v tem, da vse, kar
 spominja na preteklost, zaničujejo in zbrisejo.
 Hoteli so kljub naukom zgodovine in izkušnjam
 drugih narodov čez noč napraviti nek nov na-
 rod, kar so drugi dosegli v dobi rodov in skozi
 stoletja. Dvajset let pa je v življenju naroda
 kratka doba.«

d Minister dr. Miha Krek je imel preteklo
 nedeljo dva politična shoda in sicer na Igu pri
 Ljubljani in v Kamniku, kjer bodo prihodnjo
 nedeljo, 12. decembra, občinske volitve. Zboro-
 valci so soglasno izrazili politiki JRZ svoje za-
 upanje.

d Dva nova bana. Za bana moravske ba-
 novine je postavljen Predrag Lukič, za bana
 drinske banovine pa ravnatelj mestne hranil-
 nice v Sarajevu dr. Dušan Davidovič.

d Na vprašanje, »Ali je pričakovati kakšne
 izpremembe zakona o Sokolu kraljevine Ju-
 goslavije« je minister za telesno vzgojo izjavil
 te dni v Ljubljani tudi sledeče: »Sokola bomo
 dvignili nad vse stranke in ga usmerili v to,
 da bodo v njem imeli možnost udejstvovanja
 vsi, glavne naloge bodočega Sokola pa bodo
 samo te, da bo vzgajal ljudi v mislih za kralja
 narod in domovino. Vse strankarske vplive bo-
 mo iz Sokola izločili. Sokol bo imel v bodoče

ož holandske prestolonaslednice se je s svojim avtom zaletel v drug avto. Na sliki vidimo po-
 škodovani princ avtomobil. Princ se je precej potolkel, vendar ni nevarnosti za življenje.

navrstenostno naročilo, kaj vzgaja svoje članstvo v ljubezni do bratov, v splošni strpnosti brez razlike vere, plemena in strankarske pripadnosti.»

d Del pristahev bivše samostojno demokratske stranke je nezadovoljen zaradi preveč hrvaške politike sedanjih voditeljev SDS izstopil iz stranke ter se priključil JRZ.

NESREČE

d Vlak ga je povozil. Iz Poljčan so pripeljali v mariborsko bolnišnico 33 letnega rudarja iz Stanovskega Martina Urankarja. Našli so ga zjutraj v Poljčanah na železniškem prelazu nezavestnega ležati v mlaki krvi. Imel je strahovite poškodbe po vsem telesu, najhujše pa na glavi in na prsih. Videlo se je takoj, da ga je povozil vlak. Nezavestnega so ga s prihodnjim vlakom zapeljali v mariborsko bolnišnico, kjer pa je kmalu po prevozu umrl. Verjetno je, da je Urankar slučajno zašel pod vlak, ko se je napolil še v temi na delo.

d Tovorni vlak je povozil v Dol. Logatcu Franciško Mihovec. Reva je bila gluha in na zno oko slepa, zato ni čudno, da ni slišala vlaka, ki se je premikal na postaji in je šla prav tisti hip čez progo. Bila je takoj mrtva.

d Mlinski kamen je zmel — mlinarja. To se je zgodilo v vasi Jošanci. Mlinar Kosta Koprivica je hotel popraviti nekaj na osi velikega kamna ter je zato kamen nekoliko privzdignil. Sredi dela pa je kamen nenadoma padel v svoje ležaje in potlačil pod seboj Kosto. Da je bila nesreča še večja, je voda prav isti trenutek začela goniti kolo, da je mlinski kamen Kosto dobesedno zmel.

NOVI GROBOVI

d Crna zemlja naj vam bo lahkaj V Bohinjski Bistrici je umrl gostilničar in posestnik Franc Ogrin. — V St. Jakobu v Rožu na Koroškem preminul zavedni slovenski kmet Jožef Gröblacher. — V Vevčah je preminul mojster v Zadržnih papirnicah Ivko Zupanc. — V Smarjeti na Dolenjskem so djali v grob posestnika in trgovca Janka Karlovska. — V Zagrebu je odšla v večnost Ana Podkrajškova. — V Gornjem gradu je mirno v Gospodu zaspala 83 letna Franciška Prislau. — V Dragi pri Stični je za vedno zatnil svoje oči posestnik Anton Mehle. — Na Logu pri Sv. Volbenku pri Poljanah je umrla po dolgem trpljenju 23 letna cerkovnikova žena Julka Košir. — V Tacnu pod Smarno goro je zapustila solzno dolino žena tesar, mojstra Marjana Robas. — V Belgradu je umrl Jakob Kuralt, posestnik na Miklavčevem v Zabnici, kjer so ga tudi pokopali. — V Spodnji Šiški je odšel v večnost bivši župan občine Smednik Andrej Dolinar, oče sodnika pri prizivnem sodišču v Ljubljani. — V Horjulu je zapustila ta svet soproga dr. uradnika v p. Franciška Petrovec, roj. Zalaznik. — V Ljubljani so umrli: elektrotehnični mojster Ivan Černo, zdravnik dr. Ivan Högl, bolaki upravitelj v Kostanjevici Janez Pirnat, vojaški upokojenec 87letni Ivan Krapč, učitelj 85 letni Ivan Bela, državni uslužbenec v p. Franc Resnik, 77 letna Ivana Hudeček roj. Brajer, strojnik pivovarne Union Kozamernik Mihael, žel. poduradnik v p. Ludvik Cop, Ana Kornik roj. Ranzinger, bivši general avstrijske vojske podmaršal Joža Tomše, 78 letna Katarina Eržen in Marija Jelenc roj. Dimnik. — Naj počivajo v miru!

Jaz Vam varujem kožo!

Rdeča, hrpava in razpokana koža dokazuje, da Vaša koža nima dovolj odporne sile, da je torej slaba. Zato je potrebno, da jo krepčate in sicer z NIVEO, Kajti NIVEA vsebuje »Eucerin« in prodira skozi kožne luknjice globoko v kožo, ji dovaja hrano, jo krepča in ji zvišuje odporno silo. Zato uporabljajte redno NIVEO, da bi Vam ostala koža nežna, mehka in gibčna kljub vlažnemu in hladnemu vremenu!

Kako so pokopali živega generala

Praški časopis »Češko Slovo« objavlja daljšo vest iz Atona, ki je med Pražani vzbudila veliko zanimanje. Poročilo pripoveduje o pogrebu znanega grškega generala Larnakutisa, ki je »neprifakovanoc umrl in so ga hoteli pokopati z vsemi vojaškimi častmi. Mrtvega generala so v navzočnosti najvišjih predstavnikov oblasti in vojske položili v krsto, da ga v svečanem sprevedu prenesejo skozi glavne ulice mesta v pripravljeno grobnico. Sprevod se je začel pomikati po mestu, krsto z generalom pa so nosili višji častniki, medtem ko je vojaška godba svirala žalostinke in je bilo veliko občinstva v spalirju in pri oknih. Kako začudenje se je polastilo vseh, ko so videli, kako se je kar nankrat začel dvigati pokrov krste in se je pokazala glava generala! Nosilci so prestrašeni položili krsto na

tla in zbežali na vse strani. Tudi godba je jo pobrala. Le duhovščina in vojaštvo je ostalo, medtem ko se je žalujočega občinstva polastil nepopisen strah. General je vrzel pokrov krste stran in najproje v kratki sedel ter se začel ozirati naokrog. Ko pa je ugotovil za kaj gre, da ga namoč hočejo pokopati, se je tako razjezil, da je skočil iz krste, zgrabil za častno sabljo, ki so jo spoštljivo položili k njemu v krsto, ter jo udri za pogrebel, da jih poseka. Pogrebni sprevod se je seveda takoj razpršil, ženske so padale v omedlevice in le hladnokrvnosti vojakov, ki so razbeselega generala podili na tla in ga razorožili, se je zahvaliti, da ni prišlo do večje nesreče. Sodna oblast sedaj preiskuje, kako je bilo mogoče, da so generala spoznali za mrtvega in ga hoteli pokopati.

Kaj bo z ljubljanskim kolodvorom

Dno 3. in 4. decembra je bila v Ljubljani seja odbora, ki se je sestavil po nalogu ministrstva za promet z nalogo, da premotri ljubljansko kolodvorsko vprašanje. Uspeh razgovorov na teh sejah, ki jih je z veliko nepristranostjo vodil načelnik prometnega ministrstva inž. Krik, je bil soglasen sklep, da se izvršitev načrta za povečanje kolodvorskih naprav odloži, ker so prometne razmere na ljubljanskem glavnem kolodvoru takšne, da zahtevajo bolj nujnih in za smotno ureditev prometa bolj važnih ukrepov. Zato se poruši južna kurilnica na glavnem kolodvoru, da se omogoči najnujnejša razširitev tirja in da se na drugem mestu v njeni bližini dozidajo nove kurilne naprave. Ugotovljeno je bilo pri tem, da gre pri vseh teh napravah za smotno in trajni koristi služočo porabo razpolož-

ljivih sredstev. Za izvršitev in za proučevanje celotnega kolodvorskega vprašanja se osnuje ožji odbor, sestojč iz tehničnih moči železniške direkcije, mestne občine ljubljanske, banovine, Združenja inženirjev in arhitektov ter Zbornice za TOL. Pod vodstvom tega odbora se sestavi tehnična pisarna. Prva naloga tega poizdobra, ki se mora sestati še pred božičem, je, da sestavi jasen predlog za preložitve kurilnic in za napravo nujno potrebne kolodvora za sestavo vlakov verjetno v smeri proti Zalogu. Javnost bo gotovo z veseljem pozdravila te sklepe, ki omogočajo, da se bo vprašanje ljubljanskega kolodvora uredilo na naša, kot ga želi vsa javnost in kot je potrebno.

V vsako hišo Domoljuba!

RAZGLED PO SVETU

ITALIJA

s Drobilj. Za župnika in dekana v Trnovem je bil umeščen g. Parel Jamnik. — V Šempolaju je umrl upokojeni železničar 60 letni Franc Zidarič. — V soboto 27. novembra so v Vrtojbi pri Gorici lepo sprejeli novega župnika g. Franceta Kodriča. — Granata je eksplodirala in hudo ranila 15 letnega Lasiča Davorina iz Vrtojbe. — V novembru je Goriška Matica izdala sledeče knjige: Koledar za leto 1938; France Bevk: Uboji zlodeji; Jakob Trnovec: Dobro, boljše, najboljši; Lažnivega barona Münchhausna žudovita potovanja in Gracia Deledda: Sardinske novele, ki jih je prevedel Ivo Dren.

AVSTRIJA

s To in obo. S 7. decembrom je stopila v veljavo odredba, ki predpisuje pekem, da morajo kruhu in belemu pecivu primešavati krompirjevo moko. — Aktivni železničarji dobijo v decembru kot posebno nagrado 14 odstotkov svoje plače za nadure. — V decembru izda poštna uprava posebne znamke za božična, novoletna in poročna voščila. — Rajhovski živinski trgovci so pokupili minule tedne v deželi 311 volov za povprečno ceno S 1.07 (okrog 9 din) za kg. — Brzovlak je pri beljaških Toplicah povozil sprevodnika Zankla iz Beljaka. — 26 letni Valentin Jernej iz žitarske občine je z motorjem zadel v Celovcu v nek tovarni avto in na posledicah dobljenih poškodb umrl v bolnišnici. — Zakon kneza Starhemberga z grofico Marijo Elizabeto Salm je razveljavljen. Knez se v dogledni dobi poroči z dunajsko igralko Noro Gregor. Potem bosta pa kar dva »nora« skupaj.

ŠVICA

s Ne za framasone, ampak za demokracijo. Nedavno je bilo v Švici ljudsko glasovanje, ki je dokazalo, da je Švica za ohranitev demokracije. Glasovali so namreč o predlogu, da se vse prostozidarske organizacije prepovejo. Večina Švicarjev je videla v tem poskus, da se omeje svoboščine prebivalstva in zato je bil ta predlog odklonjen. 233.481 glasov je bilo za prepoved, nad pol milijona pa proti. Tudi takšni, ki nikakor ne marajo prostozidarjev, so glasovali proti predlogu. Glasovanje torej ni bilo zmaga prostozidarjev, temveč zmaga demokratične misli.

RUSIJA

s Združen napad na sovjetsko Rusijo pripravljajo? Te dni je imel sovjetski komisar za zunanje zadeve Litvinov na nekem volilnem shodu bojeviti govor, v katerem je razlagal sedanjo mednarodno politiko. Norčeval se je iz teko zvanih demokratičnih držav, ki ne morejo zavreti nobenega oboroženega napada, kar so dokazale s tem, da niso preprečile oboroženega vmešavanja v špansko državljansko vojno in da si v vojni na Daljnem vzhodu ne upajo označiti Japonske kot napadalca. Vse to njihovo govorjenje služi enemu cilju: pripraviti se za združen napad na sovjetsko Rusijo, ki je

po mnenju Litvinova edino miroljubna država na svetu. Toda pri tem napadu bodo sovražnice Sovjetov doživele presenečenje, ker jih bo na mejah Rusije čakala mogočna vojska, ki postaja od dne do dne močnejša. Ta bo znala kljubovati slehernemu napadu in pomagati, da bo na svetu zavladala svetovna revolucija. — Ne bo tako hudo.

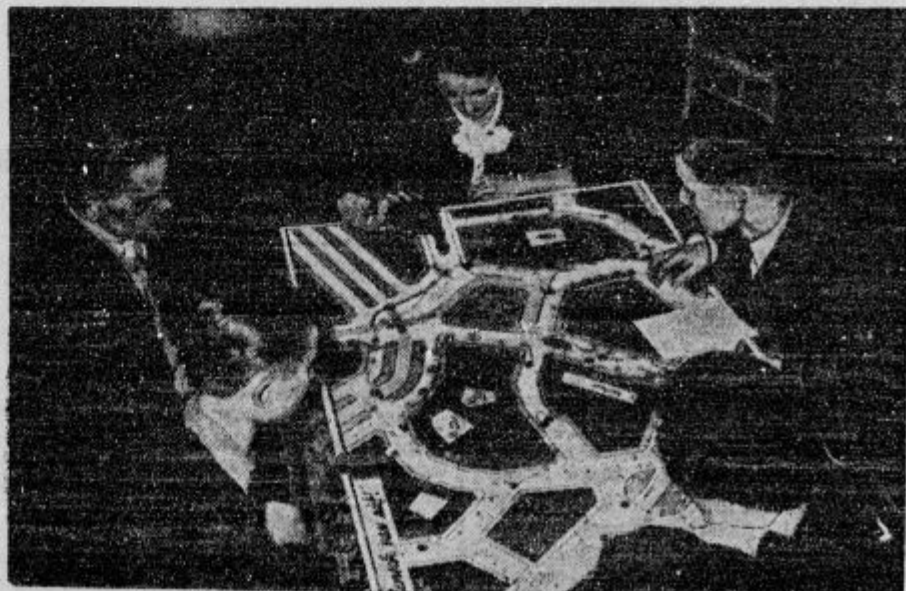
AMERIKA

s Razno. V mestu Montreal, Kanada, so nameravali oni dan »Prijatelji sovjetske unije« prirediti v neki dvorani velik javen shod. A. Raynau, župan mesta, je pa ta shod prepovedal, češ da Kanada ni vseta za ruske rdečkarje. — Zaradi nastalega ognja, ki je nedavno nastal v župnišču cerkve sv. Jakoba v Woodland, Me., se je zadušil 49 let stari župnik Francis McLaughlin. — V Clevelandu je umrla Marija Lazar roj. Vehar iz Podlippe pri Vrhniki. — V Brockway Minn je preminul 89 letni Matvej Hudovernik. — V Srabone Pa je odšel v večnost 58 letni Alojzij Delost iz Koritnice pri Knežaku. — V So. Chikago Ill je zapustil solzno dolino 58 letni Franc Kuntarič iz Kostanjevice. — V Portlandu Or. so djali v grob 82 letnega Franka Koširja iz Zg. Tenetiš pri Orsteniku na Gor. — V Elyju Minn. je uničil požar prodajalnico Campa-Merhar, eno največjih v naselbini. — V Calumetu Mich. je izdihnila 62 letna Marija Kocjan roj. Svetič. — V Retou Wash. je podlegla operaciji na slepiču Elizabeta Eržen. — V Salidi Colo je umrl za pljučnico rojak Anton Šajn. — V La Salle Ill. je zapel mrtvaški zvon 50 letnemu Franku Furarju z Aržišč pri Kostanjevici. V Chisholmu Minn je nenadno preminul 59 letni Ludvik Andoljšek iz Goriče vasi pri Ribnici. — V Bradocku Pa je električna železnica do smrti povozila 63 letnega Johna Grma iz Dobropolje. — V Milwaukee je zaspala v Gospodu Uršula Raly roj. Lamovšek iz Orehovice v župniji Št. Janž na Dolenjskem. — Ameriški list »Fidelity Inquirer«, spominjajoč se 20 letnice

boljševiške oblasti v Rusiji, piše, opirajoč se »rajske razmere« v Sovjetiji, da znano boljševiško znamenje srp s kladivom ni znak delavske zmage, ampak žalostno znamenje delavskega suženjstva in — smrti.

DROBNE NOVICE

Na španskem bojišču nič posebnega. Kitajci so pred Nankingom zaenkrat ustavili prodiranje Japoncev. Francoski zunanji minister Delbos obišče Varšavo, Prago, Bukarešto in Belgrad. Posebne gledališke predstave za delavce in sicer ob sobotah hočejo prirediti italijanska gledališča. Pri kopanju vodnjaka na Madžarskem so odkrili dva petrolejska vrelca. 160 najmodernejših bombnikov je dobila Kitajska iz sovjetske Rusije. Nov velik prekop od Porurja do Baltiskega morja prično graditi v Nemčiji. Kitajska vlada je prenesla svoj sedež iz Nankinga v 1200 km oddaljeni Cungkin. 1050 novih šol z 2899 učnimi sobami so lani zgradili na Poljskem. Koliko v Jugoslaviji? 8000 bojnih letal najnovejših vrst bo imela Anglija konec leta 1938. Arabskega voditelja 80 letnega Farhan beja so te dni Angleži v Jeruzalemu obesili. Irski senat bodo v kratkem prvič volili; štel bo 60 članov. 217 letalcev je zbolelo za tifusom na angleškem letališču Croydonu. Pol milijona ljudi je obiskalo v treh tednih mednarodno lovsko razstavo v Berlinu. Japonska vlada je priznala špansko nacionalistično državo. Italija je priznala mandžursko državo; Kitajska ugovarja. Za gradnjo novih bojnih ladij je odobrila italijanska zbornica 193 milijonov lir. 45 odstotkov japonskega državnega proračuna za leto 1938 pojde za vojsko. Za polovico je padlo število porodov v 60 letih v Angliji. 70 letnico svojega življenja je praznoval 1. decembra predsednik poljske republike Mościcki. Avstrijski zunanji minister dr. Schmidt pride menda v kratkem v Jugoslavijo na — lov.

Po velikih mestih uče že šolsko mladino prometnih predpisov, tako da zmanjšajo število nesreč čim bolj.

PO DOMOVINI

Boj za naše občine

Ig pri Ljubljani. V nedeljo 12. decembra imamo v naši občini, ki so jo z goljujimi in sieparijami dobili v roke JNS-ariji, zopet občinske volitve. Naši pristajki imajo kandidatno listo z nosilcem Mrzelom Mirkotom z Iga, dočim so si JNS-ariji postavili svojo listo z dosedanjim županom Hitejcem. Ker pa drugače ne morejo, delajo z vsemi intrigami in hujskanjem, da bi naše ljudi premotili. Sedaj n. pr. prihajajo in pravijo, če bi bil nosilec liste nekdo drugi, ne pa Mrzel, bi šli vsi voliti listo JRZ. To pa samo zato pravijo, da ljudi begajo in motijo. Mi pa povdarjamo to-le: Ne gre tu za osebe, ampak za zmago stranke. Kdor bo v nedeljo volil Hitejevo listo, s tem pove, da je za tisti režim, ki je pred tremi leti poštenjake preganjal in jih zapiral, dočim bodo tisti, ki bodo volili listo z nosilcem Mrzelom povedali, da so za svobodo in pravico ter s tem povdarili, da jim je delo sedanje vlade všeč. Vsi pametni in pošteni volilci v občini IG gremo v nedeljo voliti brez ozira na desno in levo nosilca na kandidatski listi JRZ Mrzelji Mirkota. Strankina disciplina in narodna zavest zahteva to od nas.

Jablanska dolina. Stojimo pred občinskimi volitvami, ki bodo to nedeljo, 12. decembra v občinski pisarni v Litiji. Volilci se dobro spominjajo, ko so našo dolino nasilneži odcepili od litijske občine ter priključili k občini Šmartno pri Litiji. V dobi nasilnega vladanja smo na lastni koži občutili, kako smo bili v vseh gospodarskih zadevah zapostavljani. Letos se nam je ta krivica, ki nas je gospodarsko najbolj pritiskala in boleta, popravila. Ker znamo ceniti zasluge, ki jih je imel kot župan naš zopetni županski kandidat Hinko Lebinger za našo dolino, bomo vsi do zadnjega moža v nedeljo volili našo JRZ listo z g. Hinkotom na čelu.

Hotič. To nedeljo gremo vsi iz Hotiča, Bitič, Jesenj, Zopodij in Verneka ter priključenega Konja in Zahriba na voliše v šolo v Hotiču, kjer bomo dali naše glavove edino postavljeno JRZ listo s sedanjim županom Lebingerjem na čelu. To storimo tem raje, ker se je litijski občinski odbor v

preteklem letu z raznimi deli in podporami za naše kraje prav posebno izkazal. — Da dokažemo svoje zaupanje in hvaležnost za vse pridobitve našega okoliša, ki smo jih prejeli od občine, bomo vsi volili listo župana Lebingerja. Z gestom zvestoba za zvestobo, vsi na voliše. Kdor ostane kujašo se doma, je izdajalec naše slovenske ljudske skupnosti.

Roviše. Notranji minister je ukinil občino Št. Lambert, ker je s priključitvijo vasi Podbukovje, Laze, Cvetež in Široka Set k občini Vače, kamor so že 25 let prosili in kamor spadajo, naša bivša občina postala premajhna in predraga. Tako so prešle vasi Leše, Tirna, Roviše z Sv. Goro, Goljče, Kolk, Senožeti, Mošenik in Zavišev v sestav občine Litija, kjer je središče vsega našega kmečkega okoliša. Poudariti je treba, da smo se volilci teh vasi v ogromni večini prostovoljno izjavili za priključitev k občini Litija, ko smo uvideli, da je postal nadaljni obstoj občine Št. Lambert iz gori navedenih razlogov nemogoč. Sedaj so razpisane za prihodnjo nedeljo, dne 12. decembra, občinske volitve za našo občino. Litijski župan g. Lebinger nam je na volilnem sestanku na Brezovici razložil občinsko gospodarstvo ter poudaril, da prevzame litijska občina s 1. aprilom v svojo oskrbo vzdrževanje vseh občinskih potov, kakor tudi akrb za naše reveže, ki so dosedaj morali hoditi še od hiše do hiše. — Izbrali smo moža, ki bodo v novem občinskem odboru zastopali naš okoliš, zato bomo prav vsi do zadnjega šli v nedeljo voliti v šolo na Savi, kjer bomo glasovali za g. Hinko Lebingerja, ki nam je porok, da nam bo v vsakem oziru pomagal. — Za volitve je postavljena ena sama lista naše JRZ stranke, ker naši nasprotniki svoje lastne liste niso mogli postaviti. Zato svetujemo tistim, ki radi poslušajo še hujskarije iz Št. Lambertske strani, češ da nima smisla iti voliti, ker je itak ta lista kot edina izvoljena, naj tem hujskačem ne nasledajo, ampak da grede z našo ljudsko večino kompaktno na voliše, ker bodo tudi v litijski občini v prvi vrsti upoštevanji tisti kraji, ki bodo najboljše volili.

Litija. Zaradi dodeljite srednjega dela bivše občine Št. Lambert k litijski občini, so razpisane

občinske volitve za Miklavžovo nedeljo, 12. decembra. JRZ je po vseh krajih občine imela volilne sestanke. Na sestankih so navzoči izbrali najbolj sposobne moža, ki so sedaj postavljeni kandidatom za odborniška mesta, da v občinskem odboru uspešno zastopajo korist celote in svojega okoliša. Vsi izbrani možje pa so potem na skupnem sestanku izbrali in soglasno izvolili za županskega kandidata dolgoletnega župana in neugnane borce za pravice ljudstva g. Hinka Lebingerja, ter postavili celotno kandidatsko listo, na kateri so zastopniki vseh naših krajev in stanov, ki bodo uspešno delovali za blaginjo občine kot celote in za vse svoje občane. Naši nasprotniki, katerih je v litijski občini z vsakim dnem manj, niso mogli postaviti liste.

Občinske volitve v Kamniški Bistrici

Preteklo nedeljo smo imeli sestanek volilcev JRZ v Stranjah. Udeležba je bila zelo velika. Sestanka so se udeležili tudi zastopniki JNS, ki so je v naši občini tako sijajno proslavila z goljujimi in potvorbami volilnih spisov. Hoteli so motiti zborovanje. Ko so od govornika dobili in slišali, kar so iskali, so glavni izživčaji zapustili dvorano. Kandidatska lista JRZ je bila soglasno sprejeta.

Kakor se sliši, je JNS in oni, ki so užajeni, da niso prišli na listo JRZ, sestavila svojo listo. Med ljudi širijo vesti, da je to druga lista JRZ. To listo podpirajo ljudje, ki imajo toliko masla na glavi, da si ne upajo na sonce. Mi se te liste ne bojimo. Naj volilci pri svobodnih in poštenih volitvah glasujejo, ali zaupajo listi JRZ, sestavljeni iz kmetov, delavcev in obrtnikov, ki so vsi zvesti in zavedni člani JRZ ter dobri in pošteni gospodarji, ali pa bodo zaupali ljudem, ki so se l. 1934 pustili voliti v občinski odbor z mrličji in prigoljujimi volilci. Njihovo gospodarstvo je še v dobrem spominu.

Volilci, na dan 12. decembra vsi na voliše in glasujte za kandidatsko listo Vinka Zore iz Spodnjih Stranj. Poznate ga, da je pošten in dober gospodar. Ne dajte se begati od maloštevilnih brodomolcev, ki se bore, da ne utonejo. Zaupajmo našemu voditelju dr. Korošču in njegovim sodelavcem, da bomo tudi mi mogli po častni zmagi pri volitvah njega prositi za pomoč pri javnih delih in drugih potrebah.

RAZNO

L. Ganghofer:

54

Martinj klošter

Roman iz začetka 12. stoletja

Poslovenil Blaž Poznič

V tišino, ki je sledila za temi besedami, je zahtel od ogradnih vrat sem otroški plač. Ebervajm je vstal in krenil za starcem do podrte hiše. »Težko gorje te je zadelo, nesreča in krivica sta planili po tvojem srcu ko volcje po jagnjeta. In vendar ti pravim...«

Tedaj mu je segel Gobl v besedo: »Ali ne čuješ? Tam zunaj joče otrok! Moje srce da je trdo? Prav imaš! A tvoje je še trše. Mene pusti pri miru, meni ne pomaga nihče več kot edina, na katero čakam. Toda otroka tam zunaj utegnesh potešiti s tolažilno besedo. In stori to! Mislim, to bo bolj pametno, kakor pa da meni kradeš spanje, v katerem mi je čakanje laže!« Starec se je obrnil stran, potegnil iz kupa podrtje razbit kos pohištva, si ga od vseh strani ogledal in zopet izpustil na tla.

V Ebervajmu se je bil hud boj. Vročje usmiljenje ga je sililo, naj ostane pri starcu, globoko sočutje ga je gnalo k otroku. Kateri je bil pomoči bolj potreben? To pada joče drevo ali ona drhteča steblika, ki ji je prva bridkost zadela korenino mladega življenja? Z vlažnimi očmi je zrl za starcem, ki mu je obrnil hrbet, legel v plevel pod jablano in si zakril obraz z dlanmi. »Le spi! Prišel bo Nekdo in te prebudil! Še živiš, in kakor nikoli ne prenehajo bridkosti življenja, tako ne prenehajo nikoli tudi njegove radosti. Vidim, kar prihaja: da boš smrt, ki tako koprnih po njej, jecljajoč in s solzami prosil: počakaj še trenutek, daj mi samo še to zadnjo urico! Takrat se boš obračal za tistim, ki je življenje!«

Stari Gobl se je zasmejal, obraza pa ni dvignil; toda njegov smeh je zvenel kakor ihtenje.

Ebervajm ni bilo treba daleč hoditi; še pred ogradnimi vrati, v senci venečega trnovega grma, je našel jokajočega otroka. Ebervajm je sedel ob dekletcu na tla in ga objel s svojimi rokami. Otrok je dvignil mokre oči, zastrmel prestrašen v tujega, belo oblečenega moža, nato pa zopet povesil glavo in zaplakal še glasneje.

»Povej mi, otrok, zakaj plačeš?«

»Za svojim Hucetom moram jokati.«

»Kdo pa je ta tvoj Huce?«

»Ah, tako priden, dober deček! Očetove koze je pasel za Ledenikom gori. In vsak teden sem komaj čakala, da je prišel domov. Rože mi je nosil in najlepše pisane kamne, rdeče in zelene in rumene — in na večer je vedno sedel pri meni in mi pel pesmi in je vasoval z menoj.« Otrokove besede je utopilo bridko ihtenje.

Ebervajm si je dvignil dekletce v naročje in spraševal zdaj to zdaj to. Ko je čul, kakšna grozna kazen je zadela ubogega dečka, mu je čelo rdeče potemnelo. Spustil je otroka na tla, skočil na noge in njegove bliskajoče oči so iskale v daljavi grad Faikenštajn. »Gospod Vace,« je zavpil in dvignil pest, »mera tvojih grehov je polna!« In obrnivši se k otroku mu je rekel: »Rešil bom tvoje prijatelja iz ječe in prej se ne vrnem domov iz Vace-manovega gradu, dokler ti s lastno roko ne pripeljem tovariša.« Med solzami je strmel otrok v meniha; ni razumel pomena njegovih besed in je čul zgolj jezo, ki se je bal. Tedaj se je Ebervajm sklonil, pogladil deklico po laseh in dejal šepetajoče: »Nič ne joči, deklica, pripeljem ti tvojega Huceta.«

Otrokov obraz je zasijal ko v sončni svetlobi. »Pa prav kmalu, ali ne? In mu povej, da ga pozdravljam!«

Protiveterska ura v sovjetskih tolah. Ljudski komisariat za vzgojo, izobraženost in umetnost se je nedavno sporazumel z osrednjim uradom brezbožnikov glede na to, da se mora v vse sovjetske šole uvesti »protiveterska ura. Na teden naj bi bili dve taki uri. »Protiveterska ura« bodo poučevale posebno izsolane moči brezbožniških organizacij, kjer pa teh organizacij ni, pa mora učitelj, učiteljica ali voditelj stranke celice prevzeti protiveterski pouk. Srednje in visoke šole so pa dobile glede na to še posebne predpise.

Grob patriarha Tihona zastražen. Iz Moskve poročajo, da so zdaj prepovedali ljudem prihajati na grob patriarha Tihona, ki so ga v poslednjih mesecih obiskovali številni romarji in ga krasili s cvetjem. Grob bodo obdali s posebno ograjo in tja bodo smeli odeti samo duhovniki. Oblasli utemeljujejo svojo prepoved s tem, da verniki izrabljajo patriarhov grob za protidržavno gonjo.

Moderni lovci z lokom. Amerikanci so nedavno postali čudovito strastni

Iz raznih krajev

Lašče nad Skofjo Loko. Nedavno smo imeli ponovitve sv. misijona. Pobožnosti so bile dobro obiskane. Šeprav nam je zapadlo skoro meter snega in je del ta sneg spremenil v grozno brogo. — Govorili so pri nas že o ustanovitvi podružnice Sndj. tega društva, pa je zopet vse raspadlo. Škodal izobrazba v sadjarstvu nam je zelo potrebna. Cim prej je ustanovimo! — Naši fantje so ustanovili svoj fantovski odsek. Tako je pravil — Konec leta bo treba zopet obnoviti uročnico za naše liste. »Domoljubac spravimo v sleherno našo hišo. Pa tudi dnevniki so usna potreba. Kdor more, naj narodi »Slovenec«, če mu je pa ta predrag, ima na razpolago »Slovenski dom«, ki stane samo 12 dinarjev na mesec in prinaša polno najzanimivejših novic. Denar, ki ga izdaste za dobro časnopisje, ni vržen proč! Glede naročništva »Domoljubac« je naša župnija na tretjem mestu. Letos moramo priti na prvo mesto! Tudi slaba letina nas ne bo ovirala, da ne bi preskrbeli svojim družinam dobrega kruha, ki ga nam nudi časopis, ki piše v krščanskem in slovenskem duhu. — Naši sosedje na Crnem vrhu pridno gradijo šolo, ki bo kmalu pod streho. Tudi pri nas bi že lahko imeli šolsko poslopje, če bi ne bili v letih nasilja pri nas na krmilu ljudje, ki so naše šolsko vprašanje rešili tako, da ni z njim nihče zadovoljen.

St. Rupert na Dolenjskem. Dne 2. decembra se je dogodil pri nas zločin, ki je globoko pretresel vso faro. Petindvajsetletni Franc Sedlar iz St. Ruperta je zabodel s kuhinjskim nočem v srce kovača Rafaela Marina, očeta štirih malih otročev. Nesrečni Maria je mlatil na skednju ajda. Ko je videl prihajati Sedlarja, je, slutit nesrečo, zbežal na polje. Sedlar pa za njim. Sto metrov od skednja se je zgodil zločin. Maria je na mestu izkprav. Sedlarja so orožniki aretirali in v verige vklepanjenega odgnali v zapor. Zopet ena zgled več, kam vodi slaba vzgoja našo mladino...

Maravče. Proslava 1. decembra je bila na pobudo županstva sijajna. Zafela se je s slavnostnim obhodom. Po obhodu je sledilo slavnostno shoro-vanje v ljudskem domu. Govorila sta župan Lavrič in kaplan Ferulj. Ljudstvo je navdušeno vzklikalo in prepevalo. — Otvorili smo zaslišno šolsko kuhinjo za zimsko dobo. Sirotna mlada otroci, ki prihajajo v šolo brez zajtrka, dobivajo brezplačno kruh in mleko. Dobrodelno ustanovo podpirajo šola, cerkev in občina. Kdor more, naj pomaga!

>Da, otrok moj, tega ne bom pozabil.<

Ebervajr je poljubil deklico, potem je pobral palico in se napotil v jezero stran. Ko se je čez nekaj časa pot pred njim cepila in je Ebervajr obovatljivo se obstal, je zarenel za njim tanek glasek: »Na to stran drži prav, gospod, na to stran! Otrok je tekel za njim in mu je pokazal zdaj pravo pot. Ebervajr je počakal, da je prišlo dekletce do njega in mu prigovarjal, naj se vrne domov; otrok je sicer prikimal in zaostral, a ni trajalo dolgo, je čul Ebervajr zopet capljajoče stopinjice za seboj; ako se je ozrl nazaj, je dekletce obstalo — brž ko se je napotil dalje, je steklo za njim. Ko je dospel do brvi čez Aho in zopet pogledal nazaj, otroka ni bilo več.

Na jezdnih cesti ga je srečal Vaccamanov hlapec, prihajajoč oč gradu; ko je uzrl meniha, se je ob spominu na brata Vampola zasmejal; toda smeh ga je minil, čim so ga zadele Ebervajrove oči. Po obleki je spoznal Ebervajr, da ima pratečarja pred seboj. »Ali drži ta pot do hiše tvojega gospodarja?<

>Da, dat< je dejal hlapec in segel odinšajoče po kapl. Plaho je gledal za menihom, in brž ko je izginil Ebervajr med drevjem je ruho poživžgal. Naglo je zapustil jezdno cesto, stekel na ves splan skozi gozd proti stezi čez falkenštajnsko steno, in je ubral potem po strmih stolbah. S pestjo je udaril po durcah. Ko so mu odprli, je vprašal zasopjen: »Kje je gospod?< In ne da bi čakal odgovora, se je pognal čez dvorišče mimo služinčadi, zapovlene z ubito divjačino, ki so jo bili prinesli gospod Vace in njegovi sinovi z sročnega kova domov. »Gospod, gospod!< je zavpil hlapec že kar na odprtih stopnicah in se opotekel čez prag. Ula in dve dekli sta postavljali v družinski izbi jedi na mizo, gospod Vace je pa sedel na svoji postelji, napol nag; kar vpričo dekel

Prosavetno društvo je pričelo z rednim delom. Fantje imajo večerne sestanke po dvakrat na teden. Zivahno deluje tudi dramatični odsek, ki pripravljata verske igre »Vrtac«, za Miklavža čakamo. Obdarjeni so bili vsi otroci, ki so posetili predstavo. — Izgubili smo kaplana G. Dolšino, ki je odšel v Vodice. Gospod je bil priljubljen povzod, zlasti med mladino. Pogrešali ga bomo v cerkvi, v šoli in v družini. Vzornega duhovnika bo ohranila v hvaležnem spominu vsa župnija.

St. Peter pri Novem mestu. Dne 25. novembra t. l. je umrl Alojzij Tratnik, ugleden in imovit posestnik z Lutrškega sela. Bilo mu je šlo 52 let. Zahrbna bolezen ga je že pred letom dni položila v posteljo. Vdan v voljo božjo je mirno v Gospodu zaspal. Rajni je bil vse življenje trpin. Ze kol mlad fant si je pri vojakihs ukopal revmatizem, ki je v poznejših letih prav hudo poskušal svoje uničujoče sile. Na njegovi zadnji poti ga je spremljalo izredno veliko ljudi. Ta lepi pogreb je pač pričal, kako priljubljen in spoštovan je bil rajni Tratnik. Pokojni je bil miren in blag značaj. Bil je praktičen katoličan, ki je v družini sveto vero čuval kot dragoceno dediščino družine Tratnikove. Zapustil je ženo, ki ji je bil ljubeč soprog, in 9 otrok, ki jim je bil skrben oče. Umrl je mož-poštenjaki. Njegovi duši večni pokoj, njegovi družini božje varstvo!

Nava pri Ljilji. Letos je minulo 25 let, kar so prišli v našo faro g. župnik Andrej Štraž. G. župniku se zahvalujemo za vse dobrote, katere so

Slovenski dom

JE NAŠ CENENI POPOLNEVNIK, KI GA SVOJIM CITATELJEM TOPLO PRIPOROČAMO. IZHAJA VSAK DELAVNIK OB 12 IN STANE MESEČNO SANO 12 DINARJEV. ZA ONEGA, KI SI NE MORE NAROČITI »SLOVENSKEGA« JE »SLOVENSKEŠKI DOM« POPOLNO NADOMESTILO. PIŠITE NA DOPISNICE UPRAVI »SLOVENSKEGA DOMA« V LJUBLJANO, NAJ VAM POSLJE NEKAJ ŠTEVILKE LISTA NA OGLED.

storili v teh 25 letih. Bog ohrani g. župnika še mnogo let zdravega med nami. — Dne 12. dec. bodo občinske volitve in sicer za veliko listična občina. Vsi bomo volili listo JRZ, katere nosilec je sedanji župan Hinko Lebinger. — Naše društvo napreduje. Spomladi pričujemo delati nov dom, katerega sedaj še nimamo. — V nedeljo so ustanovili tudi glasilo čelo, tako da imamo sedaj v naši majhni fari vsakovrstna društva. — Letina je bila zelo slaba. Krompir zelo guje. Ljudje se boje, kako bodo pretolkli do druge letine.

Delsko pri Ljubljani. Pot od broda do Delskega je v nezmočen stanju. Takih mlak menda še ni bilo nikdar. To vedo zlasti oni, ki hodijo vsak dan na postajo. Vljudno prosimo občinske upravo, da jo pošteno popravi. Prosimo pa tudi »konzorcij brodac«, da za svojo pot bolje skrbi, saj bo promet, ako bo pol vsaj malo boljše, mnogo večji. — Prizadeti.

Trebneje. Tve dni smo pokopali Legan Marijo, katere je bila zgodna krščanska mati, ki je otrke vzgojila v strogem krščanskem duhu. V njeno hišo so prihajali samo katoliški časopisi. Poročila se je Julka Vdovič. Bila je agilna prosvetna delavka. Zelo veliko je igrala na odru in vse vluge rešila tako kot malo kdo. Poleg tega je bila tudi voditeljica mladenk v Marijinem vrtcu. Zelimo v novem stanu nje in soprogu vse lepo in srečno! — Pri nas imamo te dni inženirje, ki merije za železnico, katere bo drugo leto stekla do Sevnice. Ker pa je od Trebnjega pa do Mlene železnica zaradi ovinkov in vzpona za velik promet nespodobna, bodo sedaj ovire odstranili. Pri tem delu so potrebovali nekaj delavcev. Zgledalo se jim je toliko, da bi lahko delavci prenašali tudi inženirje ne samo aparate. — Prihaja čas za naročanje katoliškega časopisja. Ker je v trebanjskem okroglju nekaj zelo agilnih odsekov, pozivamo vse na lekne ta časopisno agitacijo in njih nagrade. Ves mesec december bomo delali, ob novem letu bomo pa dobili od uprave »Domoljubac« razpisne nagrade. Naj bomo zanje kupili, če jih dobimo, bomo povedali ob novem letu!

Raka pri Krškem. Ogenj je zadnji petek upopelil gospodarstvo posejpe minarja Janeza Zabkarja v »Rastokah«. Zgorela je tudi krava in nekaj svinj. Na Ardrem je umrla priletela Marija Grabnar. Pred nekako 10 leti ji je na zagonec naših agnih mož. Mudeč se v Krškem po opravih se je odstranil od družbe in od tedaj ga ni videl nihče več. Domnevali so, da je morda zašel v Savo, trupla pa vendarle niso našli. — V Raškem vrtu je dokončala življenjski tek 71 letna Neša

se je preoblačil. Iz fantovske izbe se je čul šunder, ki so ga delali tam Vacejevi sinovi.

>Gospod, gospod!<

>Kaj se pa dereš to žerjav! Molčile!

>Nekdo prihaja, od kutarjev eden, z je sigal hlapec, in biti mora njihov poglavar, zakaj pogledal me je z očmi gospoda. In nič dobrega ne prinaša!<

vzemi!< je zarenčal in si obul dokolenke. Potem je skočil jezen proti hlapcu. »Te imam sedaj od vaših brezglavih norosti, ki ste jih uganjali davi!< Vzdignil je pest, a ni udaril, marveč je skočil zopet k postelji in pograbil z eno roko pas, z drugo pa usnjato kamizolo. »Križ? križ? Kje je križ, ki je visel nad posteljo gospe Friderune?<

>Ne vem, z je zajecjal hlapec.

>Nihče ga ni maral, z je spregovorila stara Ula plašno, »zato sem ga obesila v svojo kamrico.<

>Sem v izbo z njim!< je zavpil gospod Vace in si nataknil čizme na noge. »Poleg peči naj visi — tako ga bo brž videl!< Dekle so zbežale iz izbe. »In ti tja ven k fantom! Mir naj dajo in nobeden naj se mi ne prikaže, dokler ga sam ne pokličem!< Hlapec je šel.

Z obema rokama se je prijel gospod Vace za glavo; kar vrtelo se mu je v njej. »Če bi bil le Rimiger že doma iz Saleburga, tako bi brž vedel, pri čem sem!< Tedaj je čul, da je zaropotal vzdigni most in da so v oboru zalajali psi; samo za kratek časa, potem se zopet utihnili. Gospoda Vaceja je popadel praznovetna strah. »Psi ne lajajo? Kakor bi prišel nekdo, ki je tu doma, ali nekdo, ki se ga bojé?< je beljal sam zase. »Bal da bi se? Bal? Koga naj se bojim, v svoji hiši, sredi svojih hlapcev? Hotel se je zasmejati, toda smeh se mu ni posrečil. Njegove oči so strmele v prazno in z rokami si je zataknil ušesa, zakaj

lokostrleci, ki so branili svojo deželo indijanski predniki pred poklicnimi vsiljivci iz Evrope z lokom in silico v roki. Ustanovili so narodno lokostrleško društvo, ki ima 150.000 članov, med katerimi je mnogo navdušenih borcev, ki rajne love in pobijajo xverjad z puščicami kot s puškami. Njihov prvak je neki Howard Hill iz Alabama, ki bolj gotovo ubije napadajočega goraškega lava v svojimi puščicami, ki imajo ostro jekleno konico, kot z najboljšo repetirko. Tudi s močno puško je menda težko uspešno zadeti tako vodno žival, ki je več kot pol metra globoko v vodi. Hill pa je s puščico ubil krokodila, vodno kačo, morakega volka, ki so bili skoraj dva metra globoko pod vodo. Izdelovati je začel nov, izredno močan lok in posebne puščice, s katerimi misli pobijati slove, nosoroge, povodne konje in podobne debelo-kočce.

Največji gazometer sveta. Do sedaj se je Amerika postavljala z največjimi tehničnimi pridobitvami. Vse ima Ameriki največji most, nebotačke, najvišji stolp, najdaljšo avtomobilsko cesto.

Tomazin. Pred letom se je ob padcu s čežnje tako pretresla, da ni več prav okrevala. Zdaj pa jo je smrt rešila trpljenja. Bila je zaradi svoje akromnostnosti in mirolnosti povsod priljubljena. — Več na luč naj ji svetli!

Slovenci v Zagrebu. Letošnja Miklavževa nedelja, 5. decembra, nam je prinesla mnogo vedrine in prijetnega odhida. Najprej smo se prav od srca nasmejali ob veseli igri »Čuk se je oženil, ki so jo odigrali Slomškovi igralci v Jeronimski dvorani. Med igro seveda ni manjkalo petja in godbe. Po igri pa smo odhiteli v Gajevo ulico št. 4/II., kjer ima Slom. proev. društvo svoje prostore. Tam smo sprejeli sv. Miklavža in njegovo spremstvo. Poleg orehov, jabolk, keksov in bombončkov nam je dobri sv. Miklavž natresel tudi mnogo dobre volje, da nam je bilo kar hudo, ko nas je zapuščal. — V nizu pravevnih večerov smo imeli zadnji mesec tle predavanja: 14. nov. o splošnem državljansem zakoniku (sodnik Al. Rant), 21. nov. o filmu in našem razmerju do njega (Gregorič J.), 28. nov. o steklini pri živalih in pri človeku (dr. Janko Koren). Ljudje kažejo za predavanja mnogo zanimanja in vedno jih prihaja okrog sio.

Leskovec pri Krškem. Po 27 letih se je vrnil v domovino Franc Račič iz Viher, ki je ta dolga leta preživel po raznih ameriških državah. Bil je tudi na Alaski, kjer je skoraj že večna zima. Mnogo zanimivega zna povedati o svojem burnem življenju. Čeprav ga je enkrat zadela v kamnolomu huda nesreča, je še zdrav in bo v pomoč in tolažbo svoji 90letni materi, ki ga je tako srčno želela videti. — Po 12 dnevnih boleznih je umrla Marija Velčičič iz Drovega, mati ugledne družine. Spomladi je v tej družini umrl zaradi nesreče pri živini njen najstarejši sin Janez, ki je zapustil ženo z dvema otročičema. Prizadeti družini naše iskreno sožalje!

St. Vid pri Lukovici. Pred enim letom je prišel na našo duhovniško župnik g. Iven Vajder. Nekaj let smo bili brez duhovnika. Z globoko zapuščlostjo smo sprejeli novega dušnega pastirja. Naše pričakanje nam je v največji meri izpolnil in storil še mnogo več. Z umnim in preudarnim gospodarstvom je dal prenoviti vso cerkveno. Vsi oltarji so preslikani in prenovljeni. Zlasti lep je stranski oltar Marije Pomočnice, kamor je postavil našo prelepo sliko Matere božje. Vedno je poln cvetja in sveč. — Kot dober zgodovinar je kmalu spoznal dragocenosti, ki jih poseduje naša cerkev, in v svojih pridigah je na poljuden način

obrazil njih pomen. Obenem nam je razjasnil zgodovino naše farne hiše božje. Spoznali smo njegovo neutrudljivo, požrtvovalno pastirsko delo in smo mu zanj globoko hvaležni. Želimo mu, da bi se pri nas še dolgo dobro in srečno počutil.

Šmarjeta. Tisto jutro, 30. novembra, ko je obče ugodna Karlovkova družina ob mrtvaškem odru objokovala svojega očeta, se je v bližnji podružni cerkvi izvršila grda tatvina. Neki zlikovec je pri stranskih vratih vplomil v cerkev, strgal s tako imenovanega šipovnika sliko sv. Neže, ki je starinske znamenitosti, pobral kelih iz zakristije, pograbil okoli 180 din, ki jih je imel ubogi mežnar Pavšič spravljene v žagradu, da bi plačal davke, in z vso robo nezamo kam izginil. Orožniki so še kolikor toliko na sledu, ker cerkveni tati ni tujee.

Zagradee. V svinjaku g. trgovca Skupka so se ravno po 1 letu zopet pojavili jurčki, katerih je skupaj 20. Jurčki rastejo ravno na istem mestu kakor so rastle lansko leto. Kdor si globe želi ogledati vaj pride k trgovcu Skupku na Mal. Globoko.

— Dne 28. nov. je prosvetno društvo ustanovilo dekliški krožek. V krožek se je zapisalo veliko deklet. Krožek je pomagala ustanoviti g. Novakova iz Ljubljane, kateri iskrena zahvala! — Pred 14. dnevi je naš fantovski odsek priredil igro »Čevljara. Igra je bila dobro obiskana in tudi igralci so se dobro odrezali in nas nasitili s smehom. — Pred dobrim mesecem je odšel od nas g. župnik J. Gnidovec. Gospodu župniku se župljani za njegovo dušno pastirstvo v naši župniji prav pristrčno zahvaljujemo. — Kakor slišimo, dobiti kmalu novega župnika, in sicer g. Grčarja, žužemberškega rojaka. Želimo, da bi novi g. župnik kmalu prišel med nas. Sedaj pase naše duše naš soden g. župnik A. Zupanc, za kar amo mu hvaležni.

Dolenjske Benetke. Te dni so se »knuštvalic, kako bodo elektriko čez Krko spravili. No, pa so jo na začetnje vseli le spravili čez vodo in jo speljali tudi pod Opatovo goro, Orozovec, ki je največja vas v občini, in be tudi z nrestom obenem priključena k novi svetlobi. — Pretekli teden je je umrl v Ljubljani naš g. nadučitelj Janez Pirnat. Ker je bil tesno povezan z ljudstvom, ga bomo pogrešali. A ohranili mu pa časten spomin. — G. katehet se pritožuje, da veliko otrok ne hodi k sv. maši ob nedeljah. Starši, pomnite, da se iz vaše malomarnosti rekrutira kader tistih, ki ob nedeljah ostajajo zunaj cerkve ter sv. obrede smešijo. Odgovor pred Bogom ne bo lahke.

Muljava. Umrl je v Velikem Kompolju pri Muljavi Erjavec Alojzij, ki je bil zadnji župan občine Muljava. Sedaj je Muljava združena z občino Stična Bog da rajnemu večni mir!

Tržišče na Dolenjskem. Zadnje čase se je začela akcija za gradnjo šole v Gabrijelah, ki je naletala na trenja med sicer enakomislečimi občini. Razumemo težnje po lastni šoli v Gabrijelah, ali gospodarske prilike občine so take, da na gradnjo novih šolskih poslopij ni misliti. Edina možnost da se likvidira vsaj trenutno pereče šolsko vprašanje je malenkostna adaptacija šole v Tržišču v toliko, da se dobi vsaj ena učilnica, ki bi razbremenila občino, da bi ne bilo treba plačevati najemnine za zasilno učilnico. Preširokogrudno gospodarstvo občine Tržišče v zadnjih desetletjih je obremenilo občino z dolgom, ki ga je treba plačati, predno preide k novim bremenom. Čemu trošiti sovraštvo med občani in delati reklamo za gotovo osebo, če je »KASAC prazna Bili so časi ko se je dalo delati in so bila sredstva dosegljiva, danes pa, ko ljudje jedo neslano in nezabeljeno, pa niso več časi za takšne poskuse. Naj si vzamejo to gotovi gospodje k srcu in počakajo da »vremena tržiščanom bojo se zjasnila in jih demaršnice bojo bolj tiščalee.

Iz naših društev

St. Jurij pri Grosupljem. Lepo in pretresljivo dramo »Stilmondski župan« so nam zaigrali na prvo adventno nedeljo naši pravetarji. Po daljšem odmoru smo videli zopet nekaj lepega. Proti koncu predstave ni ostalo suho nobeno oko. Miadinal Tukaj je družina in razvedrilo, ki te po njem ne bo bolela glava! Oprimi se društva, ne bo ti žali! — Biža se novo leto, ko je treba obnoviti naročnino za časopise. Naš dragi »Domoljub« prihaja v lepem številu med nas. Ostanimo mu zvesti tudi vsnaprej. Dekleta, zlasti iz Marijine kongregacije, vaše glasilo je »Bogoljub! Premalo ga berete! V novem letu ga naročite, če le mogoče vse. — Naša ovdovala fara pričakuje novega župnika. Upamo, da nam bo v novem letu izpolnjena tudi ta želja. — Nedeljskega »Slovenca« dobite vsako nedeljo ob 9 pri organistu. Pri njem lahko dobite vsa pojasnila glede naročanja časopisov ali oglasov.

Smartno pri Litiji. V nedeljo, 28. nov. je bila v društvenem domu zaključena higijenska razstava, ki je trajala ves teden. Vsak dan so bila dobro obiskana predavanja o zdravstvu: dopoldne

Toda sedaj so se pomaknili rekordi tudi čez lužna na to stran. Anglija, Francija in Nemčija so v zadnjih letih os tehničnem polju tako napredovale, da tekmujejo že danes z Ameriko v marsičem. Kot poročajo strokovni časopisi, bodo v kratkem slovensko praznovali dovršitev največjega plinomera, pa ne v Ameriki, ampak v Evropi, in sicer v Nemčiji, v rensko-westfalskem premožovnem področju. Ogromna stavba bo imela v premeru 80 metrov in bo visoka 147 metrov. Če bi ga napolnili z zrakom, bi imelo 2000 ljudi ves mesec dovolj zraka za dihanje. Njegov obseg lahko primerjamo še s tem: 6 zračnih ladji bi z njegovo vsebino napolnili, in sicer velikosti zrakoplova »Hindenburg«.

Nos. Označbo za nos izgovarjajo vsa ljudstva skozi nos. Nos se imenuje latinsko *nasus*, laško *nas*, francosko *néz*, angleško *nose*, rusko *nos*, poljsko *nos*, češko *nos*, holandsko *neus*, portugalsko *nariz*, švedsko *näsa*, nemško *Nase*, islandsko *nes*. Očividno sta črki »n« in »s« tisti, za katerih izgovarjavo je nos najbolj potreben.

bilo mu je, kakor da zveni od nekod prodiren ženski glas: »Varuj se, ti, varuj se! Nekdo še pride nad tebe — tisti bo poplašal, kar si zakrivil na meni!«

Gospod Vace je stresel glavo in odmahnil z roko; toda podoba, ki mu je vstala iz preteklih časov pred duhom, se ni hotela umakniti. Bilo mu je, kakor da stoji na dvorišču, smejo se, z gostimi lasmi še in črno brado, in pred njim Salmuda, z zvezanimi rokami, obup v očeh in peno na skremženih ustnicah, ki so kričale: »Varuj se! Nekdo še pride nad tebe . . . poplašal ti bo, kar si zakrivil na meni!« — »Vrzi jo na svoja kola!« je zaklical gospod Vace potujočemu prekupec. »Sto denarjev si vzel: enega za vsako uro poti, ki jo prevoziš med menoj in to noroglavko! Stran z njo!« Prekupec in hlapec so jo zgrabili; toda z močjo obupanke se je zvezana oteplala in njen prodiren krik je napolnil dvorišče: »Ajgel! Ajgel! Pomagaj mi, moj fant! Pomagaj mi, pomagaj!« — »Zamašite ji usta!« je zaklical gospod Vace; kar so se ujele njegove oči v odprta glavna vrata, in zardel je in zbledel v obraz. Med vrati je stala gospa Frideruna, s svojima obema dečkoma, s štiriletnim Henlakom in triletnim Zindelom. Prej ko je bil pričakoval gospod Vace, se je bila vrnila domov iz ribičeve hiše, kjer je rada posedala in kramljala z mlado Mathilto, ženo ribiča Gelfrata. Njen obraz je bil prstén in njene oči so se razširile, ko je ušla zvezanega dekleta; nekajkrat je omahujoč še stopila naprej, potem je obstala ko kamnita soha, obraza obeh dečkov prijemajoč k sebi, strmi pogled uprt v moža, ki je stal s stisnjenimi pestmi, si grizel ustnico in bobsal s peto. Zazvenčalo je pred njenimi nogami; pod divjo močjo, s katero se je zvezana branila in v borbi napenjela vse mišice, je počil koščeni obroček, ki ga je nosila na golem laktu; ko pribita je obvisela ena polovica na nabreklih mišicah, druga polovica je pa zvenčelo odskočila čez kamenje pred noge

blede žene. Mali Henik je pobral s tal to kost, toda njegova mati mu jo je iztrgala iz roke. In Salmudin glas je rezko odmeval: »Drži jo ali ne drži, nikoli več te ne bo izpustila! Čuj mojo kletev . . .« Zamašek je udušil njen glas. Gospa Frideruna je stopila k svojemu možu, nobene besede ni spregovorila, pomolila mu je samo razlomljeno koščeno zapestnico pred oči; nato je skрила znosilno Salmudinó dedščino na prsih, prišla oba dečka in odšla v hišo. Z iskročimi očmi je gledal gospod Vace za ženo. »Končajte!« je zavpil nad hlapec in udaril z ного. Ko so dvigali zvezano na voz, je švignil iz njenih oči še pogled, da je pri tej nemi govoricí obšla gospoda Vaceja mrzla groza. Oddahnil se je, ko je prekupec udaril z bičem po svojem kljusetu in je voz, ki so ga spremijali štirje hlapec, zapustil dvorišče. Skripajoč se je dvignil most in zaprl vrata . . .

Privid iz preteklosti se je razblinil pred Vacemanovimi očmi ko v megli. »Norost, norost! je zababljal in potegnili roko čez oči. »Ali me naj mar babja kletev plaši?« In zopet je vstal privid pred njim: strma skalna stena nad jezerom in spodaj, na krvavem grušču, je ležala gospa Frideruna z razbito glavo, oči odprte še v smrti . . .

In kakor da bi se zliha ena podoba v drugo, je čul zopet ropot vzdignega mostu. Toda ne, čul je njegovo škripanje v resnici in istini. Most se ni zaprl za vozom, ki je odpeljal Salmudo, dvigal se je za Ebervajnom, ki je bil stopil na dvorišče. Gospod Vace je prisluhnil. S tihega dvorišča se je razlegel gor proti njemu močan glas: »Odvedite me h gospodu!«

Zahtevajte v vseh javnih lokalih najboljši: dnevnik »SLOVENE«!

Kmečka zveza

Več strokovne izobrazbe

Brez dvoma je za naš narod kmečki stan njegova hrbtenica. Ko še naša mesta niso slovensko mislila, govorila pa le za denarje, se je narod kljub temu vzdržal po zaslugi kmetstva. Nasprotno se je pa godilo povsod, posebno na mejah, kjer se je posrečilo tujcu podjarmiti kmečko ljudstvo. Dve sta glavni lastnosti, kateri dajeja kmetu prednost ustvarjanja in ljubovanja pred narodnimi sovražniki, in sicer: poljedelska svoboda in stalnost bivanja. V svojem poklicnem delu je ta v okviru božjih in državnih zakonov odvisen le od narave, katera že sama zahteva stalnost bivanja. To vzdržuje in pospešuje kmečke družine, da štejejo tudi tri in več stoletij. Noben drugi stan se splošno ne more s tem izkazati, ter nihče ne more kmeta enakovredno nadomestiti. Delavec, ki se razume tudi na poljedelstvo, mu je sicer blizu, če boče drugče, je pa ta odvisen od delodajalca glede dela in stanovanja. Ravno zato je kmetstvo najstalnija podlaga vsakemu narodu, posebno pa še Slovencem. Slovenec-delavec bi naravno kmalu izgubil s svetovnega površja, ker je nasproti velikim narodom število neznaten in nimajo zadosti narodne vzgoje. Vsklidanja skušnja to potrjuje.

V žnopisih beremo včasih sicer lepe žlanke, pisane v dobri veri, z nekakšno miselnostjo, kakor da je naša kmečka hrbtenica opešala ter da je bodočnost delavčeva. S tem pa delamo kmetstvu krivico, ki je bilo svojemu narodu vedno varuh in izvor njegove jakosti. Priznati pa moramo žalobog, da kmečki stan slabi res povsod, kjer so vpletene industrija, ko bi dotični kraji z razumnim in naprednim poljedelstvom, združenim s domačo industrijo in trgovino lastnih pridelkov primerno kmečkemu stanu shajati mogli. V takih krajih industrija uničuje kmeta, ker se zaradi pomanjkanja čelovnih moči opušta obdelovanje zemlje.

Nekaj drugega je, kar zelo slabi najstarejši stan Sloveške družbe. Mislimo namreč na agrarno vprašanje sploh, s katerim se ravna matčehovsko s osirom na naklonjenost do drugih stanov. Škrb države do poljedelškega stanu je povsem nezadostna zaradi glade strokovne prosvete.

Zato se poprijemajo kmečki sinovi česte rajše dela v tovarnah kot obdelovanja domače grude. Toga pa gotovo ne bi bilo, če bi bili deležni od

Težka zimska hrana

in premalo gibanja sta v zimskem času vzrok slabe prebave želodca, čest: ometic, zaprtosti in nerednega črevesnega delovanja. Stare bolezn: se vsled mraza zopet izraziteje pojavljajo:

- splošno in prehitro debeljenje,
- hemeroidi in zaprtje,
- metnje v želodcu,
- črevesna obolenja,
- glavebol, neuspešnost,
- napetost telesa,
- ometica in zastrupljenje.

Posebno zreljše in starejše osebe so tem nadlegam podvržene.

PLANINKA ČAJ

Zisti ter tako deluje blagodejno na vse telo in na Vaše splošno zdravstveno stanje.

Zahtevanje v apotekah izrecno le »Planinka« čaj-Bahovec, ki so ne prodaja odprti, temveč le v zaprtih in plumbiranih zavitkih po Din 2. in polovičnih po Din 12.

APOTEKA MR. BAHOVEC, Ljubljana, Kongresni trg 12. S. br. 2660/35

strani države primerno strokovne izobrazbe, kakršna se daje obrti, trgovini itd. Saj imamo v bivši Kranjski še vedno le eno kmet. kolo na

Grnu pri Novem mestu, kakor je bila pred 50 leti, in vendar je več kot jarno, kako potreben bi bil tak zavod na Gorenjskem.

Tomažka, ki je sedel pred njo na trhljem štoru in privabljal iz orglic poskočne glasove. Drugi otroci so sedeli okoli njega s odprtimi ustmi, val kar zamaknjeni v poskočne zvoke. In ko je videl že Agata, ki je stala v bližini in se držala na smeh, in Vero, ki je dovoljno kmalu in dvigala nogo kot bi delala z njo takt, je postal tudi sam vesel.

Ko pa je prišel pod večer Tonač, so ga hrupno sprejeli.

Jeriša je moral pogledati h kopam, a Tonač in mati Agata sta ostala nekaj časa pred hišo sama, otroci so se porazgubili, le Vera je popravljalna in snafila nekaj po koči.

In ogljarjeva je omenila tatu:

»Ali bi prosil mater, naj pridejo prihodnji teden malo k meni pogledat?«

Pri tem je bila zadregnjena in vsa je zardela kakor dvajsetletnica.

»Kaj pa naj dela naša mati pri vas?« se je začudil mladenič.

»No, saj pozna njen poklic. Ona je dobra babica in skromna žena, najrajši bi jo imela.«

Zdaj se je Tonač zasramoval, ker je gospodinjo spravil v zadrego in osramočen je hitel pritrjevati, da bo mati že prišla, čeprav ne hodi več po tem opravku, ker je že stara.

Ko sta prišla za streljaj od hiše, se je Agata ustavila:

»Fant si, ki zna molčati. In dober človek si, saj imaš rad otroke in tudi našte si že naredil marsikako skromno veselje, ki ti je šlo iz srca. Menda ti lahko zaupam?«

»Brez skrbi, mati!«

Agata se je resno zadržala v zaskrbljeno obličje mladeniča, ki je bil vse preveč resen za svoja leta. Potem ga je skoraj blazno vprašala:

»Povej mi odkrito srčno, ali veš, kdo je ubil hmelniškega čuvaja?«

Začudeno jo je pogledal:

»Saj vendar veste, da jazl Zakaj se šalite?«

»Dobro veš, da ga nisi in tudi mi vsi vemo.

Zakaj postajaš malodušen in obupar, če so o tem govori?«

»Saj ni morem drugače! Kako naj rešim ta uboj? Kakov zagonetka je strašna in resnična, a nerazumljana!«

Agata je mirno nadaljevala:

»Poslušaj in molči! Danes sem slučajno čula pogovor mojega moža in cigana Vrbe, ki se ga vsi ogljari boje, saj je vnuk strašnega Dimca in se zna maščevati, če treba. Nikjer in nikoli ne smeš izdati, da si od mene zvedel. Vedi pa, da je morilec Vrba in nihče drugi! Moj mož mu je to zabrusil v obraz. Žal le, da je Janez vezan in mora molčati!«

»Vrba? Vrba? O, ko bi ga mogel prisiliti, da bi se kar sam izdal!«

»Morda se še vse kako presuče, saj človek sam ne ve? Včasih se najbolj zamotana reč tako preokrene in obrne na dobro, da si nisi misliti ne upaš! Toda poguma se ne sme zgubiti! Bodi močan in vztrajen, saj si vendar še tako mlad!«

Ogljarjeva se je okrenila in se napolila nazaj proti koči.

Tonač je ostal sredi poti in se ves zamislil. Vrba! Vrba! In že je videl pred seboj krepkega dedca s šapastimi rokami in okroglim obrazom ter majhnimi zbadljivimi očmi brez trepalnic.

Ce bi ga mogel dobiti v roko in ga pestiti, da bi priznal? Toda kaj, če prina njemu? Pred pričami bi moral izpovedati svoj zločin! Vse bi moral povedati pred zanesljivimi ljudmi, ki bi ga v to prisilili! Toda kako?

Bolj in bolj se je pogrezal v premišljevanje, da je skoraj pozabil na pot in se je žele predramiti, ko je bil že na robu gozda. Hitro se je okrenil in se napoliti proti koči v samotni dolini, kjer je živel v zapuščen grapi njegova siva mati in ga pričakovala vsak dan polna brepacenja, saj je bila ona bolj kot vsak drug prepričana o sinovi nedolžnosti.

Okoli ogljarjeve kočice so pa veselo pole orglice. Glasovi se zaletavali med belimi brezami in

vbili, se spajali s šelestenjem črevja in se vračali in dosegali uho ogljarja, ki je kurlil svojo kopo. Nehote se je jel veselo obračati po taktu in se naposled smejati samemu sebi.

6.

Ogljar Jernej Budač je v sosednjem hribu, za dve uri oddaljenem od Jeriševe kočice, sedel na starem panju in se kar tresel od razburjenja. Nekdo mu je ponoči razmetal še tretjo kopo. Kadar je pazil in oprezal, ni bilo nikogar, a kakor hitro je pustil kopo v nemar, jo je našel zjutraj razdrto.

»Sam hudič mi kope razmetavati se je jezil, a vendarle ni mogel verjeti samemu sebi, da bi bile kakke tajne sile, čeprav ni po več del videl človeka. Premišljeval je in iskal svojih sovražnikov, pa v spominu ni mogel izslediti drugega, kakor cigana Vrbo. Da, Vrba ni mogel, a Vrba je njega kar sovražil, saj je poznal ogljarjevo prekanjenost in telesno moč ter se vedno jezil nanj. Kolikokrat je cigana upal na dobro zajčjo pečenko, nastavil zanke zajcem in grnam ter se veselil plena. Pa je moral požirati čisto same sline, kajti ko je prišel po svojo žrtve, ni našel ničesar razen krvave sledove. Vedel je, da je bila žival ujeta, pa mu je nek nepridiprav odnesel plen s zankami vred.

Jernej se je neumno videlo tožariti cigana zavojo divjega lova »Kaj naj ga vlečem pred sodnike in potem še sam pričam o njem?« si je dejal, saj se je bal, da bi naposled bil tudi sam osumljen, da bi stika za zankami in odnals plen, namesto da bi že prej vse skupaj razsnil. Da, naposled naj še njega obdože tatvine divjaci, saj se kakoga zajčka res ni branil. Hm, skodi hoto greš, samo malo lice nastaviš, pa imaš slastno zajčjo pečenko! Kdo naj bi jo zametaval? A poleg vsega bi si nakopal še bujše sovražstvo cigana Vrbe. Pi se ga sicer v odkriti hribi ne bi bal, toda poznal go je in vedel, da bi mu lahke

Mali oglasnik

Vaša drobna vrstica ali nje prostor velja za enkrat Din 5.—. Naročniki »Domoljuba« plačajo samo polovico, ako kupujejo kmetijske potrebščine ali prodajajo svoje pridelke ali iščejo poslov oziroma obrtniki pomočnikov ali vajencev in narobe.

Pristojbina za male oglase se plačuje naprej.

Gostilniški lokali

z investarjem v tujsko-prometnem kraju na Gorenjskem se odda v najem s 1. januarjem 1938. — Ponudbe do 12. decembra t. l. na Gospodarsko zadrugo Češnjica pri Zelenikih.

Kostanjev les in drva za kurjavo kupujem skozi vse leto. Drago Hadl. Novo mesto.

Šivane čevlje smučarske in drugovratne, trpežno izdelane, nudi Jernej Jeraj, Zapogje štev. 10, Smetednik.

Vložne knjižice

denarnih zavpdov, ki so včlanjeni v Zadrugni zvezi, kupujem in oplačujem po najvišjih cenah. Ponudbe nasloviti na upravo Domoljuba pod šifro »Prilika« štev. 18786.

Sladko seno 25.000 kg in nekaj slame, po ugodni ceni naprodaj. Dvorje 41, p. Cerklje pri Kranju.

Švete hiše vseh velikosti po najnižjih cenah. Jaslice še od Din 2.— naprej. Trgovci znaten popust. Franc Konjedič, kermik, pošta Stražišče pri Kranju.

Lepa braja svinje prodam. Ogleda se na Viru št. 8 pri Domžalah. Fr. Stupica, Ljubljana, Gosposvetska 1.

Prodaj kobilu 9 let staro, pripravna za vsako vožnjo. — Globočnik A., Mošnje 27 pri Radovljici.

Bika simendolca, 14 mesecev starega, prodam. — Rakovec, Notranje gorice, Brezovica.

Krava s telčkom dobro mlekarico, prodam. Kozarje 16 pošta Dobrova.

Novoškega vajenca z oskrbo sprejemem. — Flajšman, Mengeš 67.

Majhno posestvo

hiša in gospodarsko poslopje, vse v dobrem stanju, v bližini Radeč naprodaj. — Naslov v upravi Domoljuba pod štev. 19277.

Krava s telčkom prodam, p. d. Čednik, Dobrova 6 pri Ljubljani.

Pozor! Pedežalskim nakupovalcem kož, železja, cunj in gob se nudi lep postranski zaslužek. Ponudbe poslati upravi lista pod »Zaslužke«.

Dne 17. decembra 1937 se vrši pri srezkem sodišču na Vranskem

dražba posestev

vložek št. 52.53, 324 k. o. Prekopa. Zemljišče meri okoli 3 1/2 ha. Na posestvu je poleg vseh potrebnih poslopij moderno urejen mlin, žaga in vodna moč. Najnižji ponudki je 214.180 Din, 75.000 Din se lahko plača s knjižicami Ljudske posejilnice v Celju, kjer se lahko dobijo tudi informacije.

2 posestvi na katerih se rеди 2 in 8 glav živine, da v najem — Keršman, Domžale.

Braja svinje prodam. — Šimec, Dobrova 90 pri Ljubljani.

Singer in Pfaff skoraj novi najmodernejši šivalni stroji in večja izbira starih po neverjetno nizkih cenah naprodaj edino pri »Promete« (Nasproti Križanske cerkve).

Prillična hiša z lepim vrtom na izletniški točki poleg cerkve Cngrob na prodaj za Din 95.000.—. Vprašati: Pokorn, trgovina Zabolca 35.

Lepa krava simendolca, prav dobra mlekarica, s telčkom naprodaj. Vrtačnik, Vič 44.

Klavec za kmočka dela, 16-18 letnega, sprejemem o Božiču. — Zg. Šiška 7.

Mislili so, da je Majdkina oblekca bela...

... dokler ji ni stric obrisal solz s svojim robcem — opranim z Radionom!

Tudi Vi, ki niste več novinke v gospodinjstvu, mislite morda, da je Vaše perilo belo. Primerjajte ga pa enkrat s perilom, opranim z Radionom. Razložek je očiten ter Vas bo prepričal: z navadnimi sredstvi oprano perilo izgleda sivkasto v primeri s perilom, opranim z Radionom. Nič čudnega: navadna pralna sredstva samo površno odpravijo nesnago, medtem ko kisikovi mehurčki skupaj s peno dobrega Schichtovega mila, ki ga vsebuje Radion, prodirajo skozi tkanino in jo operejo tako, da postane »Radion-bela«. Uporabite pri prihodnjem pranju perila Radion, pa ne boste nikoli več uporabljali kakršnegakoli drugega pralnega sredstva!

Schichtov
RADION
pere sam

Dol pri Ljubljani. V nedeljo, dne 12. decembra ob treh popoldne vprizori Kat. prosv. društvo v Dolu predstaviteljo John Willhardovo dramo: »Prava ljubezen ne ugašale« — Vai vltudno važljoni!

n Tečaj duhovnih vaj v Domu sv. Ignacija v Ljubljani pri sv. Jozetu, Zrinjskega cesta 9. Za fante od 13. do 17. decembra, za može od 20. do 24. decembra. Začetek sveder prvega dne. Sklep sjučaj zadnjega dne. Priglasiti se je treba vsaj tedeu prof. Vsaš udeležencev dobi svojo sobico. Oskrbnina za vse čas 100 din.

Proti mrzlemu nosu si pomagamo z menja-jočim se polaganjem vročih kosov vate na nos okoli nosa. Ponoči, če hočes mirno spati, si obloži vse obnoše s cunjico, ki je na debelo maščena s cinkvo mažo, kateri sta primešana dva odstotka koncentrirane karbolne kisline. Zjutraj odstraniš ostanke maže z bencinom.

Kmet je prišel na sodnijo in tam s svojim odvetnikom na hodniku živahno debatiral, ko sta hodila gori in doli. Kmet je vedno hodil na advokatuvi levi strani, pa naj sta le tudi še tolikokrat zasukala. Končno ga je odvetnik opozoril, češ, da to ni potrebno. »O, le pustite me, gospod, saj sem vaju tako, ker doma, kadar vozim z volom, tudi hodim ob njegovi levi.«

Kupujemo domače **hrastove hiode** v debelinah nad 25 cm in dolžinab na 3 m. Ponudbe staviti na: **REMEC - Co**, lesna industrija, tovarna parketov, **DUPLICA pri Kamniku**

Stubernik: »Luka, ali veš, kakšna razlika je med teboj in kamelo?«

Dobernik: »Ne, tega pa ne vem.«

Stubernik: »Kamela lahko osem dni dela, če da bi kaj pila, ti pa lahko osem dni piješ, če da bi kaj delal.«

Brzoparilnik „GAMA“

domaš proizvod, izdelek isti kot inozemski in nad polovico cenejše izdeluje **Ciril Podržaj, ig pri Ljubljani** 10 letne jamstvo. Ceniki brezplačno.

Martin je prišel k zdravniku, češ, da ga vse boli. »Pa silno razburjen sem, kajti ribarjenje je zelo razburljivo.«

Zdravnik: »Ravno nasprotno, meni se zdi, da ribarjenje žirce celo umiri.«

Martin: »Že močje, kdor ima dovoljenje, jaz ga pa nimam.«

AL. PLANINŠEK — Ljubljana

Beethovnova ul. 14 - Telefon 35-10

Izpostuje vse bančne, kreditne posle, nakup in prodaja HRANILNIH VLOG najugodnejše proti takojšnjemu plačilu.

Odvetnik: »Gospod sodnik, moja klientinja trdi, da lahko dokaže svoj alibi.«

Sodnik: »Dobro, naj dokaže.«

Odvetnik: »Pravi, da ji je ob času, ko se je pripetil zločin, služkinja lasčesala.«

Sodnik: »To je alibi za njene lase, toda, kje je bila ona tedaj?«

Brinje

novi oddaja po ugodni ceni: **Ivan Jelačin, Ljubljana, Emonska cesta 8.**

Skregala sta se, skočil je pokonec, vzel klobuk ter prijel za kljuko:

»Tako, zdaj grem, s teboj ne maram več živeti pod eno streho. A ne bo dolgo, ko boš obžalovala tvoje besede.«

»Kam pa boš šel?« ga je vprašala?«

»To je končno vaeeno. Morda v Španijo, na Kitajsko, ali pa celo v Severno Kanado.« Odprl je vrata ter jih za seboj zaloputnil. Že čez par sekund se je vrnil: »Boga zahvali, da dežuje!«

BREZPLACEN POUK V IGRANJU!

Klavirske harmonike od Din 480-

Zahievajte brezplačni katalog!

MEINEL & HEROLD, Marlbor št. 107

Neki oče je napisal tole pismo: »Spoštovani gospod učitelj! Ako bo moj sin Rudolf v šoli še nadalje tako len, potem Vas prosim, da ga prepete. Vedno pripravljen, da vam uslugo vrnem, ostanem Vaš vdani Luka Bedakovec.«

Gašper: »Že spet je pet vaših otrok na moji brešnji, špela!«

Špela: »Ježeš, kje je pa še eden?«

»Domoljubi stane 38 Din za celo leto, za inozemstvo 60 Din — Doptise in spise sprejema uredništvo »Domoljuba«, naročnina, inšerate in reklamacije pa uprava »Domoljuba«. — Oglasi se zaračunavajo po posebnem ceniku. — Telefon uredništva in uprave: 29-92, 29-93, 29-94, 29-95, 29-96. — Izdajatelj: Dr. Gregorij Pečjak. — Uredniki: Jozs Kosičnik. — Za jugoslovansko tiskarno: Karel Čuč.

HERSAN ČAJ

DELUJE dobro pri obolenju želodca, jeter in ledvic.
POMAGA pri arteriosklerozi in hemoroidih.
POLAJSUJE muke in bolečine pri revmatizmu in protinu.
UBLAŽUJE bolečine pri mesečnem perilu in meni.
ODSTRANJUJE motnje pri debeleloju in napravi vitko.

Dobiva se v vseh lekarnah.

Reg. S. br. 19.830/530

DROBTINE

Najnovejši način zdravljenja jetike, iz Berlina poročajo, da je ravnatelj nekoga lamošnjega znanstvenega zavoda na temelju dolgih raziskavanj doznal, da je prah iz sahareke puščave med najuspešnejšimi sredstvi proti tuberkulozi. Sam je dosegel s tem prahom naravnost preuenetljive uspehe. Prah si je nabavil neposredno iz puščave in ga dal svojim pacientom za vdihavanje. Po preteku par tednov že so se začele pljučne rane celiti in bolniki so bili kmalu docela ozdravljeni. Prah se je učenjak poslužil tudi pri zdravljenju astme, bronhijalnega katarja in težke hripe, in aicer tudi z ugodnim uspehom.

Glasače. Na nekem shodu govori navdušeni govornik: »Čas je, da povzdignemo svoj glas, da nas bodo slišali tudi preko mej naše države.« Iz ozadja dvoranse vzklikne nekdo: »Nič ne slišimo, glasače prosimo!«

O ti mešetarji. V hišo konjekega mešetarja je udarila strela in nekdo je mešetarju dejal, da je to božja kazen za obilne krive prisege pri konjski kupčiji. — Ko se je nato mešetar spet odpravil na konjski sejem, je rekel svoji ženi: »Poslušaj, staral Ponudi mi, preden odidem, dva jurja za mrho. Kajti na sejmu bom moral priseči, da mi je nekdo ponujal že dva jurja — saj veš, da je danes soparno vreme in bo, morda nevihta.«

Prva skrb. Gašper: »Gospa, že spet mi je pet vaših otrok zlezlo v srambo krasit jabolka.« — Urša: »Križ božji, kje je pa šesti?«

Saj ni vredno. Natskar gostu: »Kaj želite, milostivi gospod?« — Gost: »Jaz nisem noben »milostivi« gospod. Me ni treba tako nazivati.« — Natskar: »Oprostite, toda v naši gostilni rečemo vsakemu potepuhu »milostivi« gospod.«

Bogoljub

najboljši in najlepše opremljeni nabožni mesečnik v naši državi. Ima vedno lepe slike v bakrotisku. Pišite, da ga Vam pošljejo na ogled. Naslov: »Bogoljub«, Ljubljana, Jugoslov. tiskarna.

Učitelj: »Napoleon je imel mnogo lepih, a tudi nekaj slabih lastnosti. Kdo ve za katero njegovo slabo lastnost?«

Tonček: »Gradil je šole, gospod učitelj!«

LJUDSKA POSOJILNICA

V LJUBLJANI

registr. zadruga z neom. zavezo

LJUBLJANA, Miklošičeva cesta 6,
v lastni palači

obrestuje hranilne vloge najugodnejše
Novc vloge vs a k č a s razpoložljive
obrestuje po 4%, proti odpovedi po 5%